

Van: Judith Le Pair [<mailto:J.lePair@odzob.nl>]

Verzonden: dinsdag 10 april 2018 14:19

Aan: STATENGRIFIE

Onderwerp: Voorlopige jaarstukken 2017 ODZOB

**Geachte leden van de raden en staten van de deelnemers in de Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant (ODZOB),**

**Namens het Dagelijks Bestuur stuur ik u de voorlopige jaarstukken 2017 ODZOB en het
accountsverslag, vergezeld van een aanbiedingsbrief, toe.
Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.**

Met vriendelijke groet,

Judith le Pair
directiesecretaresse

J.J.M le Pair
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035, 5601 KA Eindhoven
Bezoekadres: Wal 28, Eindhoven
T: 088-3690290
E: J.lePair@odzob.nl
I: www.odzob.nl
Werkzaam op maandag t/m donderdag

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 369 03 69
I: www.odzob.nl

Aan de raden en staten
van de deelnemers van de ODZOB

uw kenmerk	uw bericht van	ons kenmerk	datum
		Z.85171/D.331509/EM/JIP	10 april 2018
onderwerp		contactgegevens	
Voorlopige jaarstukken 2017 Omgevingsdienst Zuidoost- Brabant		e-mail : E.Minnen@odzob.nl tel. : 088 369 04 42	

Geachte heer/mevrouw,

In zijn vergadering van 5 april jl. heeft het Dagelijks Bestuur de voorlopige jaarstukken 2017 (jaarverslag en jaarrekening) van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant vastgesteld. De accountant heeft reeds een goedkeurende verklaring bij deze stukken gegeven.

Conform artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zenden wij u hiermee deze voorlopige jaarstukken inclusief het verslag van de accountant toe.

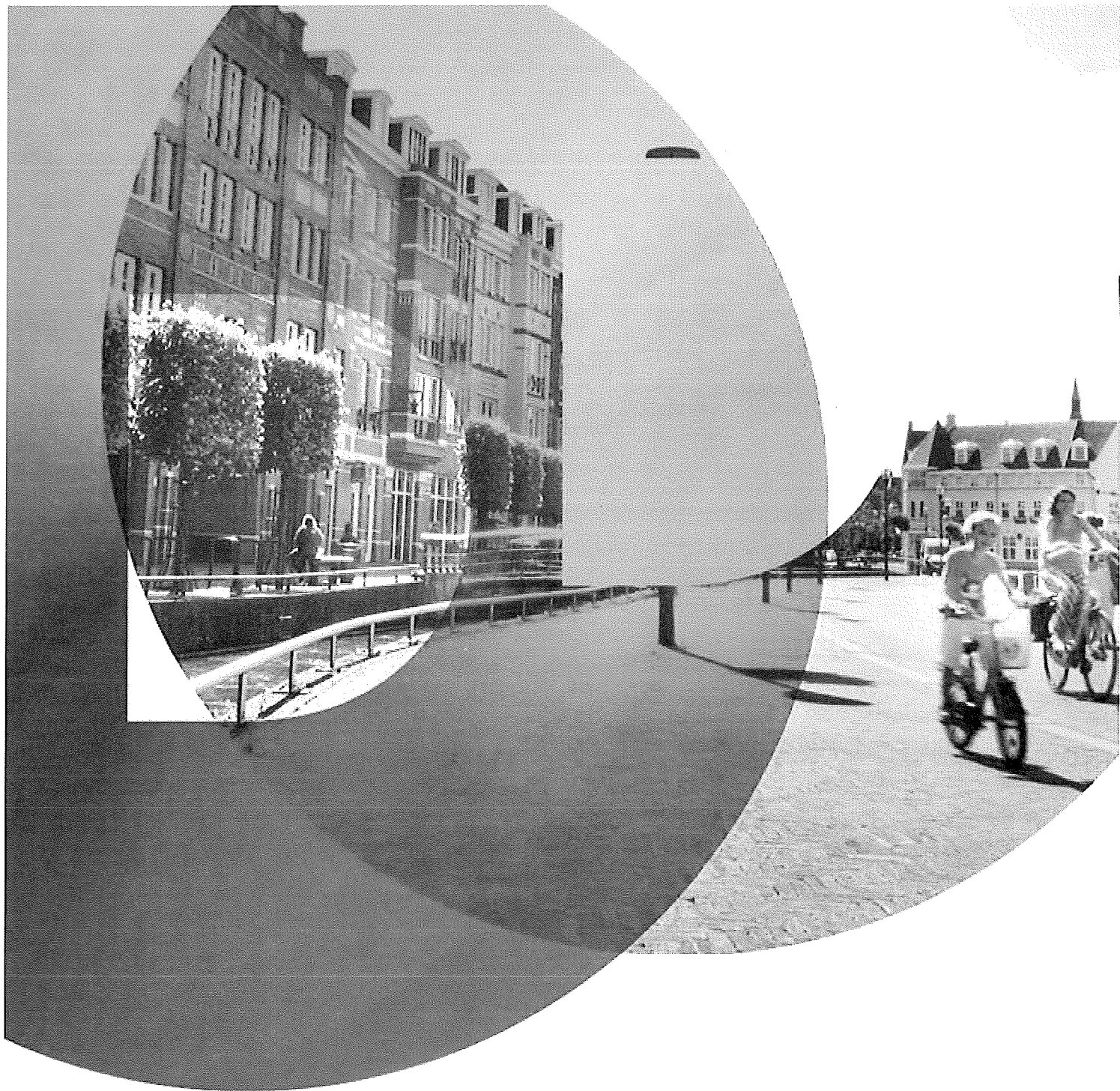
Met vriendelijke groet,
Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,

W.J.F. van der Rijt – van der Kruis
voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

Bijlage(n):

Voorlopige jaarstukken 2017 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Uitkomsten controle en overige informatie 2017 (accountantsverslag)

JAARSTUKKEN 2017

VERSIE 20 MAART 2018

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

JAARSTUKKEN 2017

20 maart 2018

JAARSTUKKEN 2017

VERSIE 20 maart 2018

In opdracht van

Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant

Opgesteld door

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
Erik Minnen, Jan Bontenbal

Auteur

Projectnummer

Datum

20 maart 2018

Status

concept

Voor akkoord

namens het Dagelijks Bestuur en directie van de ODZOB,

5 april 2018

W.J.F. van der Rijt - van der Kruis
voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

Inhoudsopgave

1	Algemeen	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Missie, visie en doelstelling	1
2	Beleidsverantwoording	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Doelstellingen	3
2.3	Programmaverantwoording	11
2.3.1	Programmadeel I: Basistaken	11
2.3.2	Programmadeel II: Verzoektaken	12
2.3.3	Programmadeel III: Collectieve taken	13
2.3.4	Programmadeel IV: Intensiveringsbudget	16
2.4	Paragrafen	18
2.4.1	Lokale heffingen	19
2.4.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	19
2.4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	24
2.4.4	Financiering	24
2.4.5	Bedrijfsvoering	27
2.4.6	Verbonden partijen	32
2.4.7	Grondbeleid	32
3	Jaarrekening	33
3.1	Balans en toelichting	33
3.1.1	Balans	33
3.1.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
3.1.3	Toelichting op de balans per 31 december 2017	36
3.2	Overzicht van baten en lasten	45
3.2.1	Saldo van baten en lasten	45
3.2.2	Baten	45
3.2.3	Lasten	48
3.3	Incidentele lasten en baten	52
3.4	Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	53
	Bijlage 1.a Detailoverzicht baten per opdrachtgever (vóór tariefcorrectie)	56
	Bijlage 1.b Detailoverzicht baten per opdrachtgever (na tariefcorrectie)	57

Bijlage 2 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB.....	58
Bijlage 3 Controleverklaring.....	59

A

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat daar zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. De werkzaamheden bestaan uit de uitvoering van zogenaamde basis- en verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst bereidt zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de Omgevingswet. Kaders daarbij zijn de kwaliteitsrichtlijnen, die door de deelnemers voor de gemeenschappelijke regeling worden vastgesteld.

De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit onder het motto "Samen meer waarde". Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

1.2 Missie, visie en doelstelling

In het door het Algemeen Bestuur op 25 september 2014 vastgestelde concernplan zijn de missie en visie opgenomen die richtinggevend zijn voor de organisatie van de ODZOB. Op basis hiervan is de missie en visie als volgt nader uitgewerkt:

Missie: waar *staan* we voor?

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant
Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie: waar *gaan* we voor?

De ODZOB ontwikkelt zich als de vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers.

De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: "**Samen meer waarde**". De ODZOB is niet alleen de uitvoeringsdienst op het gebied van VTH-taken voor de deelnemende gemeenten en provincie maar adviseert ook de deelnemers op gebied van omgevingsbeleid op basis van de ervaringen en informatie die is verkregen bij de opgedragen uitvoeringstaken. De ODZOB opereert als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers.

De ODZOB heeft als leidend principe: Samen zorgen voor de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving. Hiermee sorteren we voor op het wezen van de nieuwe Omgevingswet: waar de overheid een andere, faciliterende rol heeft, en waarin participatie van burgers en bedrijven wordt aangemoedigd. Van burgers, bedrijven én van onze eigen medewerkers wordt meer eigen verantwoordelijkheid verwacht; maar waar het vertrouwen wordt geschaad, is het eveneens de taak van de omgevingsdienst om stevig de grenzen te bewaken en handhavend op te treden.

Doelstelling

De ODZOB is een robuuste en kwalitatief goede organisatie op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving: de ODZOB is een continu zich ontwikkelende organisatie en zorgt ervoor dat de organisatie voldoet aan door de deelnemers gestelde kwaliteitseisen en door het Rijk gestelde eisen. Bij in werking treden van de Omgevingswet kan de ODZOB voor de deelnemers in de GR die daar om verzoeken en, onder voorwaarden, voor andere overheidsorganisaties, alle taken die vallen binnen de Omgevingswet (waaronder RO-taken), integraal uitvoeren en wel zodanig dat de kwaliteit hoger is dan wanneer deze taken door de individuele deelnemers zelf, dan wel in subregionaal verband, worden uitgevoerd.

2 Beleidsverantwoording

2.1 Inleiding

In nauwe samenwerking met de deelnemers draagt de ODZOB bij aan een veilige en gezonde leefomgeving. Als strategisch partner en als uitvoeringsorganisatie willen wij invulling geven aan Samen meer waarde door:

- onze deelnemers te ontlasten;
- onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal te stellen;
- vanuit een dienstverlenende houding te werken;
- alert te zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhoudingen;
- vanuit mogelijkheden te denken en het helpen realiseren van initiatieven.

Drie ambities zijn leidend: Samenwerking, Kwaliteit en Eén regionaal strategisch en operationeel uitvoeringsniveau van VTH-taken. In de uitvoering van de verschillende taken hadden de volgende doelstellingen in 2017 in het bijzonder de aandacht.

2.2 Doelstellingen

In de begroting 2017 zijn voor de ODZOB relevante ontwikkelingen geschetst en daarop afgestemde doelstellingen geformuleerd. Onderstaand is de realisatie van deze doelstellingen weergegeven. Per hoofddoelstelling is aangegeven of deze gerealiseerd is, dan wel wat de reden is dat deze niet (op tijd) gerealiseerd is.

	Gerealiseerd
	Iets achter op schema
	Achter op schema

Doelstelling	Voortgang	Toelichting
Voldoet aan kwaliteitscriteria		
Voldoet aan de door de deelnemers vast te stellen verordeningen, wat betreft kwaliteitscriteria, waarbij ten aanzien van de basistaken deze regiobreed gelijk zijn.	Ja, de ODZOB voldoet per 1 januari 2018 aan de kwaliteitscriteria.	In de toekomst continu aandacht voor actualisatie van het overzicht m.b.t. deskundigheidsgebieden bij de ODZOB. Er zijn werkgroepen opgestart om te komen tot een uniform uitvoeringsbeleid, zie verder onder punt risicoreductie
Is op elk moment onder alle omstandigheden in staat om alle taken te vervullen die voortvloeien uit wet- en regelgeving ten aanzien van crisisbeheersing en -bestrijding.	Ja	Draaiboeken zijn geüpdatet.

Streeft naar samenwerking met Brabantse Omgevingsdiensten op gebied van ondersteunende systemen.	Ja	Er is onderlinge samenwerking tussen de 3 Brabantse Omgevingsdiensten, ODZOB is trekker voor ICT voor Brabantbrede projecten.
Werkt op basis van een vastgestelde DVO (voorbereiding DVO vanaf 2018)	Ja	De DVO 2018 is vastgesteld in het AB van 23 november 2017 en ter ondertekening naar de colleges van de deelnemers gestuurd.
Werkt op basis van actuele productencatalogus.	Ja	
Organisatieontwikkeling		
Verdere optimalisering van uitvoeringsprocessen.	Ja	De meeste processen zijn opgenomen in Squit om de procesgang goed te begeleiden. In de procesgang is ook de archivering meegenomen en verankerd. Daarover zijn afspraken gemaakt met de provinciaal archivaris en de gemeentelijke archivarissen.
De omgevingsdienst is in eerste instantie een uitvoeringsorganisatie. Daarnaast biedt zij op verzoek van de deelnemers ook ondersteuning op het gebied van uitvoeringsbeleid en innovatie waardoor zij een volwaardige gesprekspartner is voor (gemeenten en provincie) of voor de deelnemers.	Ja	
Op verzoek van deelnemers worden andere dan basistaken uitgevoerd. Uitvoeren van verbreding in takenpakket kan alleen in samenwerking met gemeenten die een breder pakket bij de ODZOB neerleggen, waardoor expertise ontstaat.	Ja	Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid, waarover een voorstel in het AB van 16 maart 2017 is vastgesteld.
Streeft een flexibele personele schil van 20% na, afhankelijk van vacatureruimte die ontstaat als gevolg van vertrek medewerkers en volume aan opdrachten.	Ja	Flexibele schil is gemiddeld 16,2%.
Informatie- en dataoverdracht op orde.	Ja	
Het cultuurtraject ondersteunt de ontwikkeling van de medewerkers en richt zich op: Kwaliteit, relatie en opdrachtgever tevredenheid, kennisdelen en eigen ontwikkeling en Het nieuwe werken.	Ja	In het cultuurtraject zijn belangrijke stappen gezet die als richting en kader dienen voor de organisatie. Vanuit een leidend principe wordt eigenaarschap bij

A

		medewerkers gestimuleerd. Met als doelstelling: Een organisatie creëren die kwaliteit voorop stelt en werkt vanuit het principe 'ontwikkelingen mogelijk maken/ondernemen in balans met een veilige en gezonde leefomgeving.' Een organisatie waarin mensen werken die een ondernemende grondhouding hebben en waarbij samenwerken om te excelleren als normaal gezien wordt. Met als resultaat een verbetering van kwaliteit, relatie en opdrachtgever tevredenheid, kennisdelen en eigen ontwikkeling.
Vorbereid op de Omgevingswet		
Legt ten aanzien van de Omgevingswet actief contact met deelnemers en andere Omgevingsdiensten om t.b.v. de taakuitvoering van de Omgevingsdienst samen visie te ontwikkelen en voorbereiding te treffen (bijvoorbeeld als het gaat om bevoegdheidsverschuivingen van provincie naar gemeenten zoals op het gebied van bodemtaken) en om nieuwe procesafspraken te maken.	Ja	Met deelnemers, collega GR-en en collega Omgevingsdiensten is actief contact gezocht en wordt structureel overlegd, gericht op samen ontwikkelen van instrumenten en voorbereiden op de Omgevingswet. Er zijn pilots gestart m.b.t. de energietransitie in relatie tot de Omgevingswet en de uitrol van een meetnet in de regio ten behoeve van monitoring in het kader van de Omgevingswet. Voor de Pilot Energietransitie & Omgevingswet hebben 12 gemeenten en GGD, VRBZO en MRE deel genomen aan de startbijeenkomst in juli. In september zijn drie werkgroepen gestart rond de thema's windenergie, zonne-energie en maatregelen in de bouw en is de basis gelegd voor een roadmap Energietransitie & Omgevingswet. In september en oktober zijn expertmeetings georganiseerd voor de Pilot Uitrol meetnet. Er is een aanzet gemaakt voor een meetplan in samenwerking met o.a. RIVM en

		ECN met de aandachtsgebieden stedelijk gebied, luchthaven en landelijk gebied. Met de drie Brabantse Omgevingsdiensten is een samenwerkingsvisie opgesteld die ten doel heeft de deskundigheid te versterken en taken m.b.t. de voorbereiding te verdelen. Gezamenlijk met de twee collega Brabantse Omgevingsdiensten is gestart met het opstellen van een operationele impactanalyse Omgevingswet. Deze is in concept gereed. Regionaal overleg is geïnitieerd door een initiatiefgroep waar naast ODZOB de Metropoolregio, VRBZO, GGD, Waterschappen en vier gemeenten zitting in hebben. Voor 2018 worden thema bijeenkomsten georganiseerd voor alle deelnemers in de regio. Er wordt daarnaast aangehaakt bij het Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO) In dat overleg wordt bepleit dat ODZOB, VRBZO en GGD elk vanuit hun deskundigheid gezamenlijk optrekken om onze deelnemers te adviseren bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen middels co-creatie aan de voorkant van het planvormingsproces. Voor bodemtaken is een bodemwijzer opgesteld en wordt actief contact gezocht met gemeenten. Onze ICT-systemen worden ontwikkeld zodat beantwoord wordt aan het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), onder andere door de invoering van het Squit Omgevingsdossier en de Omgevingsatlas. We werken in dit kader samen met andere
--	--	---

		Omgevingsdiensten in het netwerk van ODNL.
De ODZOB zal op de Omgevingswet voorbereid zijn om ook in de toekomst het basistakenpakket en de verzoektaken goed uit te kunnen voeren en de deelnemers in de GR te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de nieuwe wet.	Ja	Intern is een organisatietraject gestart dat ziet op de cultuurverandering die in de geest van de Omgevingswet nodig is. Er zijn bijeenkomsten gehouden, waaronder een Omgevingswetcafé waarbij de medewerkers op een interactieve manier zijn uitgenodigd na te denken over hun eigen rol in de Omgevingswet. Dit is vervolgd door interactieve lunchbijeenkomsten. Er is afgelopen voorjaar een interne training integraal advies ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen georganiseerd. Er wordt deelgenomen aan het landelijk initiatief train de trainer, waarbij twee medewerkers van ODZOB worden opgeleid tot trainer voor opleidingstrajecten voor de Omgevingswet. Er is een kernteam actief voor het ontwikkelen en bundelen van de benodigde kennis. Dit wordt veranderd in een netwerk om alle vakgebieden te verbinden. Er wordt een afwegingskader ontwikkeld om bevoegde gezagen te ondersteunen bij complexe besluitvormingsprocessen. De systematiek daarvoor is ontwikkeld en besproken met deskundigen. Met het afwegingskader is sinds mei 2017 proefgedraaid bij RO – milieu trajecten.
De ODZOB zal daar waar deelnemers in de GR dat verzoeken, voorbereidingen treffen om invulling te geven aan de taken van de ontwerpwet. Dit om deelnemers in de GR in de gelegenheid te stellen alle uitvoerende taken, weliswaar via verschillende wetten, integraal beoordeeld te laten uitvoeren door de ODZOB.	Ja	Dit onderwerp komt aan bod tijdens accountgesprekken. Het kader hiervoor wordt gevormd door een in december door het DB vastgestelde uitwerking van de visie voor de Omgevingswet.

Risicoreductie/Level Playing Field		
Heeft kwaliteitsnormen voor alle producten vastgesteld. Deze dienen (al dan niet door middel van procesbeheersing) verifieerbaar te zijn. Voor het vaststellen van het kwaliteitsniveau bij de verschillende producten en werkzaamheden zijn de risico's bepalend.	Zie onder doelstelling "voldoet aan kwaliteitscriteria"	
Werkt volgens een door de deelnemers vastgesteld gelijkkluidend eenduidig uitvoeringsbeleid. De ODZOB adviseert het bestuur over de uitvoeringskwaliteit die benodigd is voor een verantwoord niveau van gezondheid en veiligheid van de fysieke leefomgeving.	Gedeeltelijk (op weg naar)	In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 juni 2017 is het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht 2018 (ROK) aangenomen. Dit uitvoeringskader gaat vanaf 2018 gelden voor alle gemeentelijke toezichts- en handhavingstaken voor het milieudeel van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht. Op basis van dit kader zal nu reeds voor 2018 een regionaal uitvoeringsprogramma worden vastgesteld waarvoor alle gemeenten hun bestaande budgetten voor toezicht en handhaving beschikbaar stellen. Medio 2018 zal het ROK ter besluitvorming aan alle colleges worden voorgelegd. Daaraan gekoppeld wordt op basis van een geactualiseerd inrichtingenbestand (met bijbehorende risico's en prioriteiten) een gemeentelijk budget bepaald dat noodzakelijk is voor een adequate uitvoering van het toezicht (basis- en verzoektaken) door de ODZOB. De voorbereidingen voor uniform bodem- en vergunningenbeleid zijn in gang gezet.
Indien mandaten worden verstrekt dan zijn deze gelijkkluidend.	Nee	Er zijn enkele varianten. De ODZOB blijft in overleg met deelnemers om uniformiteit te realiseren. In 2017 hebben we van verschillende gemeenten mandaat

		gekregen en vinden er bij de gemeenten Asten, Best, Someren en Waalre gesprekken plaats om mandaat of machtiging te verkrijgen of uit te breiden. De verwachting is dat dit begin 2018 gerealiseerd zal worden.
Relatiebeheer/samenwerking		
De Omgevingsdienst is de vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor de 22 deelnemers.	Gedeeltelijk	Een meerderheid van de deelnemers ziet de ODZOB als vanzelfsprekende samenwerkingspartner ten aanzien van de uitvoering van de basistaken maar inmiddels ook op het terrein van verzoektaken. Dit blijkt ook de follow-up van het Arenaonderzoek. Zoals bekend heeft de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten echter besloten een aantal verzoektaken niet meer door de ODZOB te laten uitvoeren maar door de afdeling VTH van de GRSK.
Afstemming en contact tussen deelnemers en Omgevingsdienst is optimaal georganiseerd.	Ja	Deelnemers ervaren nu meer aandacht, contact en tijd van de ODZOB (en 'niet alleen bij brandjes'), sneller 'schakelen' en meer openheid in de samenwerkingsrelatie. Het aanstellen van accountmanagers heeft een zeer positieve invloed gehad op de sfeer van samenwerking, op het elkaar (ODZOB-deelnemers) meer als collega zien, op de aansluiting van vraag- en aanbod en op het zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de uitvoering van de VTH-taken (<i>bron: Arenarapport versie 9-9-17</i>)
Werkconferenties met AB-leden en werkgroepen bestaande uit OGP-leden geven invulling aan de samenwerking tussen de deelnemers aan ODZOB.	Ja	Het organiseren van werkconferenties om de AB-leden meer bij de inhoudelijke koers van de ODZOB te betrekken heeft goed

		uitgepakt. Het concept is wel aan enige 'erosie' onderhevig. Het verfrissende is er wat af en al veel onderwerpen zijn de revue gepasseerd (bron: <i>Arenarapport versie 9-9-17</i>) Er is een werkgroep met OGP-leden opgestart om een betere aansluiting te maken met het (strategische) besluitvormingsproces als geheel. Kaderstelling dient dan mede ook vanuit de deelnemers te komen (= b.v. omgevingswet, duurzaamheid, gebiedsopgaven).
Relatiebeheer is professioneel ingericht voor alle deelnemers en niet-deelnemers. Meten van tevredenheid bij opdrachtgevers is continu proces.	Ja	
Innovatie in uitvoering		
Werkt samen met deelnemers aan innovatieve aanpak van vergunningverlening, toezicht en handhaving.	Ja	Op basis van de opgestelde projectplannen voor de thema's Garagebedrijven en Grondopslagen en Depots zijn de locaties en bedrijven geselecteerd en gecontroleerd. Begin 2018 worden de resultaten opgeleverd en geëvalueerd. Daarnaast is er in 2017 een inventarisatie uitgevoerd van een industrieterrein in de regio. Met het huidige inrichtingenbestand en twee andere bronnen is een dataset samengesteld die met de applicatie "Streetspotter" is toegepast voor het gericht uitvoeren van gevelonderzoek. Met de gegevens die op basis daarvan worden verzameld wordt het inrichtingenbestand geactualiseerd en wordt op basis van analyse op dat industrieterrein, in 2018 toezicht (risico)gericht uitgevoerd.

Financiering		
Verkrijgt uitsluitel over het al dan niet aanpassen van de verrekeningsmethodiek: • toepassen van budgetfinanciering; • toepassen van tariefverlaging in combinatie met separaat afrekenen van (een deel van) vaste kosten; • dan wel handhaven van de huidige systematiek.	Ja	Eind 2016 is reeds geconcludeerd dat niet wordt overgegaan naar een andere methodiek. Daarnaast is eind 2016 besloten om, indien de algemene reserve op orde is, aan het einde van het jaar een tariefscorrectie toe te passen zodat onnodig hoge tarieven en exploitatieresultaten voorkomen worden

2.3 Programmaverantwoording

De ODZOB draagt met de uitvoering van de opdrachten bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

De werkzaamheden betreffen het brede terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu en omvat een aantal specialistische taken zoals, bodem en ontgrondingen, archeologie, welstand en ruimtelijke kwaliteit, geluid, lucht, geur en externe veiligheid, duurzaamheid, asbest, agrofood en leefomgeving, bouw- en woningtoezicht, RO en ecologie.

In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat er in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basistaken (wettelijk verplicht) en verzoektaken. De ODZOB heeft er voor gekozen om te werken met één programma, dat bestaat uit verschillende programmadelen: basistaken, verzoektaken, collectieve taken en een Intensiveringsbudget voor innovatie en kwaliteit.

2.3.1 Programmadeel I: Basistaken

In opdracht van bevoegde gezagen voert de ODZOB voor de deelnemers uit:

- Vergunningverlening milieu (agrarijsch, procesindustrie en afval)
- Toezicht en handhaving milieu (agrarijsch, procesindustrie en afval)
- Toezicht bodemsaneringen en stortplaatsen
- Milieutoezicht tijdens asbestsaneringen

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van baten uit basistaken in 2017, afgezet tegen de begroting. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de realisatie van het budget aan basistaken per deelnemer. Inhoudelijk wordt over de basistaken (evenals de verzoektaken) periodiek aan de afzonderlijke deelnemers gerapporteerd.

Baten uit basistaken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
1	Basistaken						
1.1	Deelnemende gemeenten	3.230.318	3.230.318	3.683.625	3.440.129	3.505.247	209.811
1.2	Provincie Noord-Brabant	2.032.246	2.032.246	1.189.313	1.110.696	1.274.376	-921.550
	Totaal basistaken	5.262.564	5.262.564	4.872.938	4.550.825	4.779.623	-711.739

De basistaken worden uitgevoerd aan de hand van de geldende productencatalogus van de ODZOB. Onderstaande tabel geeft een inzicht in de verdeling van de activiteiten over de diverse productgroepen. Logisch is dat het zwaartepunt van de basistaken ligt bij vergunningverlening, toezicht en handhaving en de bijbehorende juridisch advies en ondersteuning.

Baten uit uren per productgroep; Basistaken

* bedragen x 1 €

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	%
1	Vergunningverlening	1.696.633	37%
2	Toezicht en handhaving	2.534.822	56%
3	Juridische ondersteuning	153.322	3%
4	Klacht / melding behandelen	166.048	4%
	Totaal basistaken	4.550.825	100%

2.3.2 Programmadeel II: Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft:

- Alle inrichtinggebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo;
- Alle niet eerder genoemde taken op het terrein van de fysieke leefomgeving, zoals adviezen, milieuonderzoeken, uitvoering consignatiedienst, etc.

De verzoektaken kunnen zowel in opdracht gegeven taken binnen het werkprogramma betreffen, als opdrachten buiten het werkprogramma. Inhoudelijk is er geen onderscheid tussen de beide categorieën. De werkprogramma's omvatten indicaties van het volume aan deze verzoektaken. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van een jaar opdrachten voor worden verstrekt.

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van baten uit verzoektaken in 2017 afgezet tegen de begroting. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de realisatie van het budget aan verzoektaken per deelnemer.

Baten uit verzoektaken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
2	Verzoektaken						
2.1	Deelnemende gemeenten	3.211.055	3.211.055	6.088.209	5.685.763	4.870.717	2.474.708
2.2	Provincie Noord-Brabant	3.302.953	3.302.953	4.634.213	4.327.880	4.127.237	1.024.927
2.3	Deelnemers buiten werkprogr.*	1.995.327	1.995.327	incl. zie*	incl. zie*	incl. zie*	-1.995.327
	Subtotaal verzoektaken deelnemers	8.509.335	8.509.335	10.722.421	10.013.643	8.997.954	1.504.308
2.4	Overige opdrachtgevers	1.402.000	1.402.000	1.155.083	1.155.083	1.442.232	-246.917
	Subtotaal verzoektaken niet-deelnemers	1.402.000	1.402.000	1.155.083	1.155.083	1.442.232	-246.917
	Totaal verzoektaken	9.911.335	9.911.335	11.877.504	11.168.726	10.440.186	1.257.391

* De realisatie omzet deelnemers buiten werkprogramma (post 2.3) is in bovenstaande tabel onder de posten 2.1, 2.2 en 2.4 "Verzoektaken" verantwoord en bedraagt in 2017 € 2.543.914, - (na tariefcorrectie). In 2016 bedroeg de realisatie op omzet uren deelnemers buiten werkprogramma € 1.941.935, -.

Ook de verzoektaken worden uitgevoerd aan de hand van de geldende productencatalogus van de ODZOB. Onderstaande tabel geeft een inzicht in de verdeling van de verzoektaken over de diverse productgroepen. Naast vergunningverlening en toezicht & handhaving zijn omgevingskwaliteit, milieuonderzoek & advies en bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning productgroepen van belangrijke omvang.

Baten uit uren per productgroep; Verzoektaken * bedragen x 1 €

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	%
1	Vergunningverlening	2.611.535	23%
2	Toezicht en handhaving	1.870.211	17%
3	Juridische ondersteuning	365.733	3%
4	Klacht / melding behandelen	232.848	2%
5	Nvt	0	0%
6	Omgevingskwaliteit	1.096.098	10%
7	Communicatie	291.399	3%
8	Milieubeleid	389.410	3%
9	Beschikkingen/meldingen wet bodembescherming (Awb)	778.858	7%
10	Milieuonderzoek en -advies	1.385.289	12%
11	Milieumetingen	75.961	1%
12	Bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning	1.974.348	18%
13	Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer	97.036	1%
Totaal verzoektaken		11.168.726	100%

2.3.3 Programmadeel III: Collectieve taken

Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers voor het collectief worden uitgevoerd. Het betreft taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gezamenlijke aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, bundeling van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Jaarlijks wordt er een werkplan met doelen en acties opgesteld. Het AB heeft het programma collectieve taken in november 2014 vastgesteld voor de periode 2015-2017, dat grotendeels voortborduurde op het programma 2013-2014. De vier pijlers van het programma betreffen:

Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO)

Vanuit het BPO worden 4 speerpunten opgepakt; transitie zorgvuldige veehouderij, risicovolle bedrijven, asbestdaken en samen tegen dumpen.

Het BPO **speerpunt transitie zorgvuldige veehouderij** zorgt voor kennisoverdracht ten behoeve van goed uitgeruste vergunningverleners en toezichthouders. Het protocol voor het intrekken van lege vergunningen is gereed, evenals de handreiking van het actieplan Ammoniak en veehouderij (stoppersregeling). Er is een operationeel ondersteuningsteam veehouderij en volksgezondheid (samen met de GGD) en het netwerk wordt doorlopend verder uitgebouwd.

Binnen het **speerpunt risicovolle bedrijven** zijn alle risicorelevante bedrijven in Zuidoost-Brabant bezocht/geïnterviewd. De resultaten zijn vergeleken met de resultaten van de Veiligheidsregio (VR). De bevindingen zijn met de gemeenten gedeeld en er zijn verbeteracties aan gekoppeld. In het najaar vond een brainstormsessie plaats tussen de 3 Omgevingsdiensten, de 3 Veiligheidsregio's en de Waterschappen van Brabant. Doel is een interventiestrategie ontwikkelen, waarbij bewustwording/cultuur bij zowel het bedrijf als inspecteur een prominente rol krijgt.

Voor het **speerpunt asbestdaken** is er input gegeven aan het landelijk projectbureau, wat heeft geresulteerd in een communicatiepakket dat door de VNG naar alle Nederlandse gemeenten verspreid gaat

worden. Hetzelfde geldt voor nieuwe financieringsarrangementen in samenwerking met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland. Er is een pilot gestart in de gemeente Heeze-Leende en er is een informatiepakket ontwikkeld voor gemeenten met informatie die zij kunnen gebruiken voor communicatie richting burgers en bedrijven. De communicatiemedewerkers van de gemeenten zijn in het najaar 2017 benaderd om de beschikbare informatie verder te kunnen delen. De ODZOB heeft een bijdrage geleverd aan de landelijke asbestconferentie.

Tot slot het **speerpunt samen tegen dumpen**. De Regeling verwijdering calamiteuze stoffen (RVCS) is geactualiseerd in samenwerking met de andere Omgevingsdiensten en samenwerkingspartners. Naast het verwijderen van de gedumpte stoffen van de bodem is een aanvullende werkwijze opgenomen ten aanzien van de sanering. Daarnaast is in samenwerking met de gemeente Eindhoven een bijdrage geleverd aan een innovatieve pilot binnen de regio Zuidoost-Brabant, om de omvang en gevolgen van de dumpingen op de riolering in beeld te brengen. De ODZOB heeft in 2017 onderdeel uitgemaakt van de Brabantbrede projectgroep Samen tegen dumpen.

Ketenhandhaving

Het onderwerp ketenhandhaving is verdeeld in 3 projecten. Het project grondstromen heeft in de afronding nog een beperkte overloop naar 2018. Op verzoek van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is tussentijds ook nog deelgenomen aan een integrale aanpak op co-vergisters in samenwerking met de overige omgevingsdiensten en de NVWA. Op het gebied van asbest is de uitvoering van een tactische analyse nog niet in de uitvoeringsfase terecht gekomen. De afstemming met de Landelijke Milieukamer vergde extra tijd. De uitvoering is doorgeschoven naar 2018. Daarnaast was er nog een beperkte inzet van een ketengerichte aanpak op incidentele gevallen.

Consignatiedienst en meldkamer

Voor de consignatiedienst is in 2017 de samenwerking met de Veiligheidsregio geïntensiveerd om het deelproces Milieubeheer te actualiseren, dit is gereed en geïmplementeerd. Voor de zomer is een eerste gezamenlijke sessie uitgevoerd om geconsigneerden, Veiligheidsregio en OVD-bevolkingszorg om elkaar beter te kunnen ondersteunen ten aanzien van GRIP-incidenten. De Brabantbrede meldkamer/Milieuklachtenlijn die is gestart in 2016, is verder doorontwikkeld. Er blijven verbeterpunten ten aanzien van de intake, hierop is ook in 2017 in samenwerking met de andere 2 Brabantse Omgevingsdiensten actief ingezet. Beide consignatieteam (muziekgeluid en overige meldingen) zijn steeds beter in staat de rol te vervullen die de opdrachtgevers en de handhavingpartners ons geven, gerelateerd aan onze missie.

Samenwerking en projecten

Ontwikkeling kenniscentrum in 2017: OD.nl/Kennisnet wordt breed geïmplementeerd binnen de ODZOB. OD.nl wordt gebruikt voor het stimuleren en ondersteunen van kennisbijeenkomsten voor eigen personeel en de regio, met name op de onderwerpen Wet natuurbescherming, asbest en agrarische vergunningverlening.

Koeltorens: op 22 mei vond een startbijeenkomst plaats in samenwerking met de GGD. Conform het projectplan zijn (gezamenlijke) controles uitgevoerd, waarbij naast toezicht op de installatie de registratie van koeltorens in de regionale geurkaart/omgevingsatlas onderdeel uitmaakt van het project. De controles zijn nagenoeg allemaal afgerond, begin 2018 volgt de evaluatie van het project.

Transport en distributiebedrijven: Op 28 juni vond een startbijeenkomst plaats. Conform het projectplan worden de controles in de avonduren uitgevoerd. Waar mogelijk zijn deze controles onaangekondigd. De controles richten zich specifiek op de (tijdelijke) opslag van gevaarlijke stoffen. We bewerkstelligen hiermee dat de omgang met gevaarlijke stoffen bij opslag-, transport, en distributiebedrijven structureel op veilige en verantwoorde wijze geschiedt. Begin 2018 volgt de evaluatie van het project.

Indirecte lozingen: Op 20 april vond de startbijeenkomst plaats voor het project toezicht op indirecte lozingen bij chemische bedrijven en afvalverwerkers. Conform projectplan vindt toezicht plaats, waarbij een deel van de controles gezamenlijk met Waterschap De Dommel worden uitgevoerd. Er is aandacht voor het alert zijn op ongewone voorvallen zoals omschreven in de Wet milieubeheer en extra maatregelen die de kans hierop kleiner maken. Dit soort zaken zal meegenomen worden tijdens de controle. Begin 2018 volgt de evaluatie van het project.

Garagebedrijven: Het project is besproken en afgestemd met de brancheorganisatie BOVAG en de andere omgevingsdiensten in Noord-Brabant. Het startoverleg met de uitvoerende toezichthouders heeft plaatsgevonden en het merendeel van de controles uitgevoerd. In totaal controleren we meer dan 100 garagebedrijven. Begin 2018 wordt het project geëvalueerd.

Vuurwerkbedrijven: In totaal zijn er 62 vuurwerkverkooppunten die jaarlijks worden gecontroleerd. De evaluatie 2016 is opgesteld, de resultaten worden gebruikt om het toezicht van vuurwerkverkooppunten waar nodig aan te passen. In samenwerking met andere omgevingsdiensten wordt een uniforme checklist ontwikkeld met dezelfde controlepunten. Ook de aanpak van vuurwerkopslag bij politiebureaus wordt dit jaar gezamenlijk uitgewerkt. Inmiddels is een plan van aanpak ontwikkeld met de Brabantse omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's. De vuurwerkopslagen voor consumentenvuurwerk in Brabant zijn vervolgens fysiek gecontroleerd samen met de veiligheidsregio's. Dit om te bezien of met name de brandveiligheid die getoetst wordt aan de hand van uitgangspuntendocumenten ook in de praktijk klopt. De uitvoering heeft plaatsgevonden in november/december, de evaluatie vindt begin 2018 plaats.

Samenwerking politie en justitie: Dit is een continu proces van afstemming en samenwerking binnen de strafrechtketen. Begin 2018 zal het (landelijke) informatie-uitwisselingsconvenant met Functioneel Parket en politie door de directeur van de ODZOB worden ondertekend. Een deel van de bestaande afspraken wordt daarmee formeel bekrachtigd, maar het zal ook leiden tot nieuwe initiatieven om de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving beter op elkaar af te stemmen, dan wel in samenhang te laten oplopen. Een Brabantbrede werkgroep waar ook de ODZOB in participeert is in 2017 opgericht en zal in 2018 met concrete verbetervoorstellen gaan komen.

Baten uit collectieve taken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefscorrectie	Realisatie 2017 na tariefscorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefscorrectie
3	Collectieve taken						
3.1	Inzet uren	425.122	457.060	373.527	348.836	442.590	-108.224
3.2	Inzet middelen (programmakosten 6.1)	98.000	98.000	73.086	73.086	320.590	-24.914
Totaal collectieve taken		523.122	555.060	446.613	421.922	763.180	133.138

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 23 november 2017 is besloten om met ingang van het begrotingsjaar 2018 de deelprogramma's collectieve taken (inclusief SSiB) en intensiveringsbudget samen te voegen in één nieuw programma collectieve taken. Ook is besloten om de activiteiten op het gebied van Agrofood onder te brengen bij dit programma.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor 2017 € 0,55 mln. beschikbaar was voor de collectieve taken. Van dit bedrag is € 0,45 mln. besteed. Het restantbedrag ad € 0,1 mln. zal in 2018 alsnog in het kader van deze activiteiten (o.a. evaluatie controles) besteed worden.

2.3.4 Programmadeel IV: Intensiveringsbudget

De komende jaren zal er diverse nieuwe wet- en regelgeving (landelijk en provinciaal) op ons afkomen waar de ODZOB samen met de deelnemers op dient te anticiperen, daarbij rekening houdend met regionale en lokale ontwikkelingen. Zo is op 1 juli 2017 de wijziging van het Besluit omgevingsrecht in werking getreden, waarmee wettelijk is vastgelegd welke taken basistaken zijn die bij de omgevingsdiensten moeten worden belegd. Daarnaast zijn er procescriteria vastgelegd waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. De nieuwe datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is bekend, dit wordt 1 januari 2021. Deze datum is in goed overleg met de provincies, gemeenten en waterschappen vastgesteld. De datum heeft geen gevolgen voor de einddatum van de transitie. Deze is en blijft 2029.

Op basis van de genoemde ontwikkelingen heeft het AB goedkeuring gegeven aan het programmaplan intensiveringsbudget 2017. Het gaat hierbij om de uitvoering van de volgende projecten:

Integrale werkwijze van de toekomstige Omgevingswet

In 2017 is de basis voor een afwegingskader ontwikkeld, dat bevoegde gezagen helpt bij besluitvorming in het kader van de Omgevingswet. Dat kader maakt gebruik van feiten, de wettelijke context en percepties, die alle drie van belang zijn om te komen tot zorgvuldige besluitvorming die beoogd wordt in het kader van de Omgevingswet. Het model is als theoretisch kader gereed, en zal in 2018 verder geëvolueerd worden door het toe te passen in praktijkcasussen en moet vertaald worden in een applicatie of app, waarmee besluitvormingsprocessen worden ondersteund.

Met de gemeente Eindhoven is gestart met de pilot meetnet Brabant Healthdeal dat voortbouwt op de ervaringen van het Innovatieve Luchtmeetnet AiREAS. In september en oktober 2017 zijn expertmeetings gehouden met deelname van deskundigen van o.a. RIVM, ECN, AiREAS, GGD en IRAS, waarbij geïnventariseerd is wat de mogelijkheden zijn en welke innovatieve technieken beschikbaar zijn. In een werkgroep onder leiding van RIVM is in 2017 een eerste aanzet van een meetplan uitgewerkt met drie aandachtsgebieden: stedelijk gebied, luchthaven en landelijk gebied. ODZOB en gemeente Eindhoven buigen zich over de juridische en organisatorische opzet alsmede de mogelijkheden voor subsidie. Voor de ondersteuning is een stimuleringssubsidie verleend door de landelijke projectorganisatie 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

De pilot Energietransitie & Omgevingswet is in 2017 gestart met het inventariseren en analyseren van instrumenten van de Omgevingswet die behulpzaam zijn bij het realiseren van projecten in het kader van de Energietransitie. In samenwerking met de gemeente Eindhoven is in juli 2017 een startbijeenkomst georganiseerd waarbij 12 gemeenten en alle GR'en hebben deelgenomen. In september zijn drie werkgroepen gestart om de thema's windenergie, zonne-energie en maatregelen in de bouw uit te werken, onder de leiding van respectievelijk de gemeenten Heeze-Leende, Eindhoven en Veldhoven. Dit gebeurt aan de hand van de methodiek van het Afwegingskader, waarbij op basis van casuïstiek de wettelijke context, de invloed op de omgevingskwaliteit en de perceptie van de omgeving in beeld is gebracht. Het resultaat zal een 'roadmap' Energietransitie & Omgevingswet zijn, die onze deelnemers ten dienste staat bij het ontwikkelen van de projecten. Voor de ondersteuning is een stimuleringssubsidie aangevraagd en gekregen van de landelijke projectorganisatie 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

Van de regionale geurkaart/omgevingsatlas is de demoversie operationeel voor medewerkers van de ODZOB en de regiogemeenten. De kaarten bevatten informatie voor 'dagelijks' gebruik en voor beleidsondersteuning. Deze informatie wordt aangeboden onder thema's als vergunningen veehouderijen, geur en gezondheid, erfgoed, externe veiligheid enz.

De demoversie is besproken met een groep gebruikers van de regiogemeenten. Er is positief gereageerd op de atlas en er zijn wensen en verbeteringen aangedragen. In 2018 zal met de gebruikersgroep de atlas worden doorontwikkeld voor Omgevingsplannen.

In 2017 is bij de ODZOB de Portal voor automatische gegevensverwerking van data van elektronisch monitoren van luchtwassers geïmplementeerd. Twee toezichthouders zijn actief om de laatste kinderziektes te ontdekken en het systeem te optimaliseren. Het grote voordeel is dat de portal direct de gegevens verwerkt in grafieken en automatisch een rapportage maakt over de werking van de wasser. Na een instructie gaan in 2018 alle toezichthouders van de ODZOB met de Portal werken.

Besluit Omgevingsrecht met vastlegging van het basistakenpakket en de procescriteria

In de werkgroep Besluit bodemkwaliteit (Bbk) is inmiddels op hoofdlijnen de inhoud en de vorm van het regionaal uitvoeringsbeleid omschreven. In 2017 is voornamelijk energie gestoken in een stukje bewustwording omtrent de regionale belangen en problematiek op het gebied van bijvoorbeeld illegale toepassingen van grond. Verder is met de werkgroep afgesteld dat een delegatie van de werkgroep het regionaal uitvoeringsbeleid in fases uitwerkt en deze tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep presenteert. Het doel is om in 2018 het beleid vast te stellen.

De werkgroep vergunningverlening milieu- en bouwen heeft de afgelopen maanden een probleemanalyse uitgevoerd. De gezamenlijke VTH-probleemanalyse is voor iedereen beschikbaar gesteld. Het beleidskader wordt in nauw overleg met gemeenten en provincie uitgewerkt.

Het uitvoeringsbeleid Asbest is in 2017 opgeleverd en ter vaststelling aan de colleges aangeboden. In oktober heeft een informatiebijeenkomst voor de regiogemeenten plaatsgevonden, waarin de nieuwe regionale werkwijze is toegelicht. Vanaf 2018 voert de ODZOB het toezicht op asbest uit voor de regiogemeenten.

Regionale harmonisatie VTH-taken o.b.v. risicoreductie

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 juni 2017 is het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht 2018 (ROK) aangenomen. Dit uitvoeringskader gaat vanaf 2018 gelden voor alle gemeentelijke toezichts- en handhavingstaken voor het milieudeel van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht. Op basis van dit kader zal reeds voor 2018 een regionaal uitvoeringsprogramma worden vastgesteld waarvoor alle gemeenten hun bestaande budgetten voor toezicht (preventief) en handhaving (repressief) beschikbaar stellen.

In 2018 zal het ROK ter besluitvorming aan alle colleges worden voorgelegd. De besluitvorming zal bestaan uit het ROK inclusief de daaraan gekoppelde financiering (gebaseerd op een geactualiseerd inrichtingenbestand) en bijbehorend groeimodel dat noodzakelijk is voor een adequate uitvoering. Vanaf 2019 zal de ODZOB toezicht volledig inzetten conform het ROK.

ICT en informatievoorziening als randvoorwaardelijk voor 1 t/m 3

Per 3 april 2017 heeft de ODZOB het systeem Squit 20/20 Omgevingsdossier (SOD) in gebruik genomen. De eerste stap voor informatiedeling binnen de keten is hiermee gerealiseerd: het centraal via een webapplicatie beschikbaar stellen van milieu informatie, actueel, overzichtelijk en gericht op de komst van

de Omgevingswet. Dubbele/decentrale registratie van inrichtingen en ruimtelijke objectgegevens in de keten kunnen we hiermee achter ons laten.

Hoewel de technische implementatie goed verliep, zoals koppeling met landelijke voorzieningen, bleek het toch meer werk om uniform gegevens in te vullen in het omgevingsdossier. Er moesten nog een aantal wijzigingen in het programma doorgevoerd worden en het opstellen van een instructie voor het gebruik was noodzakelijk. Daarnaast bleek voor Roxit dat met het uitstellen van de Omgevingswet, nieuwe gebruikers wel erg geïnteresseerd bleken in het product, maar nog geen haast maakten met de implementatie waardoor de doorontwikkeling van SquitXO minder snel gaat dan verwacht.

Dit alles heeft geresulteerd dat met Roxit afspraken zijn gemaakt over betere integratie van Squit 20/20 Omgevingsdossier (SOD) en SquitXO waarin de ODZOB-processen worden ondersteund. Hierdoor heeft de inspanning in 2017 vooral gelegen op alle VTH-processen met SquitXO te ondersteunen, SOD voorzichtig in gebruik nemen en verdere afspraken over te vullen velden in SOD om de datakwaliteit te verbeteren.

Met de Veiligheidsregio zijn nog gesprekken gaande voor een testomgeving voor SOD. Een aantal van de regiogemeenten overwegen nog de stap te maken naar SOD.

Er bleek onvoldoende capaciteit beschikbaar om overige functionaliteiten van SOD te gaan gebruiken. Dit is doorgeschoven naar 2018. Hierbij valt te denken aan:

- Integratie van digitaal toezicht;
- Vervanging SESOMWEB;
- Gebruik van meer wettelijke thema's, naast milieu bijvoorbeeld ook zwemwater, bouwen, etc.;
- Breder Geo-fundament, bijvoorbeeld actief gebruik van kaarten met waterwingebieden of geluidszoneringen;
- Delen van documenten.

Baten uit taken intensiveringsbudget, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
4	Intensiveringsbudget						
4.1	Inzet uren	298.979	328.863	277.840	259.474	344.565	-69.389
4.2	Inzet middelen	0	0	9.080	9.080	17.203	9.080
	Totaal intensiveringsbudget	298.979	328.863	286.920	268.554	361.768	-60.310

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 23 november 2017 is besloten om met ingang van het begrotingsjaar 2018 de deelprogramma's collectieve taken (inclusief SsiB) en intensiveringsbudget samen te voegen in één nieuw programma collectieve taken. Ook is besloten om de activiteiten op het gebied van Agrofood onder te brengen bij dit programma.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor 2017 € 0,33 mln. beschikbaar was als intensiveringsbudget. Van dit bedrag is € 0,29 besteed. Het restantbedrag ad € 0,04 mln. zal in 2018 alsnog in het kader van deze activiteiten (o.a. aan het project afwegingskader en werkgroep bodem) besteed worden.

2.4 Paragrafen

In het Besluit Begroting in Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Programmabegroting en daarmee ook in de verantwoording tenminste de volgende paragrafen opgenomen dienen te zijn:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;

- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.4.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door enkele deelnemers gemandateerd om in het kader van het vergunningverleningsproces leges te heffen. Voor zover er in die gevallen bij de vergunningverlening leges verschuldigd zijn, neemt de directeur van de ODZOB een heffingsbesluit aan de hand van regelgeving/tarifiering van de deelnemer. Aan de hand van dit heffingsbesluit int de deelnemer zelf de betreffende leges. De bepaling van de hoogte én de inning van de leges vindt daarmee plaats door het bevoegd gezag.

2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.4.2.1 Inleiding

In de Financiële Verordening (versie 24 november 2016) is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement", die is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 december 2013. De herziene versie van deze nota, welke is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 oktober 2017, treedt in werking per 1 januari 2018 en is dien ten gevolge nog niet van toepassing op deze jaarrekening.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

2.4.2.2. Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egalisatiefunctie

In artikel 36 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:

"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's. In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden. Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden. Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandvermogen van de ODZOB.

$$\text{Ratio weerstandvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als norm voor het weerstandvermogen wordt volgens de tot 1 januari 2018 geldende nota "weerstandvermogen en risico management" een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd. Het AB heeft in de vergadering van 26 november 2015 ingestemd met de kadernota waarin een ratio van 1,0 werd voorgesteld.

Algemene reserve

Bovengenoemde norm voor het weerstandvermogen impliceert op basis van de risico-inventarisatie die de ODZOB heeft gemaakt (zie volgende paragraaf) dat de ODZOB over een minimum algemene reserve van 1,1 mln. dient te beschikken (=geïnventariseerde risico's ad € 1,77 mln. -/- de risico's die de deelnemers zelf sterk kunnen beïnvloeden ad € 0,67 mln.). De algemene reserve bedraagt ultimo 2017 € 1,26 mln. en voldoet daarmee aan deze norm.

Het nadeel van een algemene reserve bij een gemeenschappelijke regeling is dat de deelnemers niet zelf over deze middelen kunnen beschikken. Naarmate deelnemers participeren in meerdere gemeenschappelijke regelingen weegt dit nadeel zwaarder voor de deelnemers. Daarom is het van belang de algemene reserves van de diverse GR-en beperkt te houden en aan vaste richtlijnen te koppelen. In samenwerking met de 4 regionale GR-en is een algemene regel ontwikkeld voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve. Deze regel is opgenomen in de eerder genoemde en door het algemeen bestuur vastgestelde "Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018" welke vanaf 1 januari 2018 van toepassing is. Bij deze methodiek wordt de streefwaarde van de algemene reserve gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting van de GR, zodat de hoogte eenvoudig te herkennen is voor de deelnemers. Het totaal van de baten wordt gehanteerd omdat het totaal van de baten een relatief stabiel beeld geeft in de meerjarenbegroting. Er wordt gewerkt met een staffel zodat de hoogte van de totale baten in de begroting niet voortdurend invloed heeft op de hoogte van de aan te houden algemene reserve. De volgende staffel is vastgesteld:

Bepalen streefwaarde Algemene reserve * bedragen x 1€

Totaal baten		Streefwaarde Algemene reserve	
Van	Tot	Minimum	Maximum
0	4.999.999	150.000	300.000
5.000.000	9.999.999	300.000	600.000
10.000.000	19.999.999	600.000	1.200.000
20.000.000	29.999.999	1.200.000	1.500.000
30.000.000	39.999.999	1.500.000	2.000.000
40.000.000	59.999.999	2.000.000	2.400.000
60.000.000	79.999.999	2.400.000	3.200.000
80.000.000	99.999.999	3.200.000	4.000.000

Op basis van deze staffel bedraagt de maximaal na te streven omvang van de algemene reserve voor de ODZOB €1,2 mln.

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2017 € 1,26 mln. Daarmee is de algemene reserve in 2018 iets hoger dan de maximale streefwaarde die volgens de nieuwe richtlijn geldt. Het voornemen bestaat om in voorjaar 2018 een terugbetaling te doen aan de deelnemers van in totaal € 0,06 mln. zodat de omvang van de algemene reserve in overeenstemming is met de overeengekomen regelgeving.

De ODZOB heeft over 2017 (na hercalculatie van de tarieven) een nihil resultaat, waardoor er verder geen toevoeging of onttrekking aan de algemene reserve plaats zal vinden.

Volgens deze aannames en inzichten ontwikkelt de algemene reserve zich als volgt:

Algemene reserve per ultimo 2017	€ 1,26 mln.
Voorgenomen terugbetaling overtollige algemene reserve:	-/- € 0,06 mln.
Resultaat 2017 volgens actuele inzichten (na hercalculatie tarieven)	<u>€ 0,00 mln.</u>
Totaal	€ 1,20 mln.

2.4.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- Accepteren.

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar);
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2,5 mln. per aanspraak);
- Rechtsbijstand;
- Computer- en elektronicaverzekering;
- Inboedelverzekering;
- Reconstructie administratie;
- Zakenreisverzekering;
- Autoverzekering.

Risico's

Het management van de ODZOB inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld. Ook in het kader van de opstelling van de jaarrekening 2017 en begroting 2019 is deze inventarisatie uitgevoerd. Een tabel met de uitkomsten van de inventarisatie is opgenomen in bijlage 2. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden (dit zijn in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter dan 6 en hebben een totale verwachtingswaarde van € 1.772.000,-). De risico's met een score van 5 of lager (totale verwachtingswaarde € 330.750,-) zijn niet in deze tabel opgenomen aangezien aangenomen is dat deze binnen de normale bedrijfsvoering opgevangen kunnen worden. Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde.

Voor een goede interpretatie van de risico's dient in ogenschouw genomen te worden dat de een belangrijk risico bestaat uit de mogelijkheid dat deelnemers gaan bezuinigen en dat dit leidt tot minder opbrengsten bij de ODZOB, en dat dit risico dus door de deelnemers zelf sterk beïnvloedbaar is. Dit betreft risiconummer 1.1 uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 665.000,-. Dit risico wordt overigens voor een deel afgedekt door het feit dat de ODZOB werkt met een flexibele schil, waardoor de kosten gedeeltelijk aangepast kunnen worden wanneer de vraag afneemt. De totale verwachtingswaarde van de risico's betreft € 1.772.000,-. Na correctie voor risiconummer 1.1 resteert een verwachtingswaarde van € 1.107.000,-. Hier tegenover staat ultimo 2017 een algemene reserve van de dienst van € 1.262.000,-. Als gevolg hiervan dienen de deelnemers elk voor hun deel in hun risicoparagraaf rekening te houden met het onafgedekte risico van € 510.000,-. Bij de waardering van dit risico kan rekening gehouden worden met het feit dat dit risico door de deelnemers zelf beïnvloed kan worden door elkaar aan te spreken op een ieders verantwoordelijkheid én met het feit dat de ODZOB dit risico mogelijk af kan wenden door in te krimpen met de flexibele schil.

Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen.

2.4.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit tot wijziging van het BBV van 15 mei 2015 dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie te vergroten. De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017
Netto schuldquote	-3,8%	-2,2%	-4,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3,8%	-2,2%	-4,4%
Solvabiliteitsratio	15,7%	28,0%	23,8%
Structurele exploitatieruimte	0,7%	2,4%	1,6%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Belasting capaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als jonge organisatie.

De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid t.a.v. de opbouw van de algemene reserve. Door de algemene reserve te maximeren en de bestemmingsreserves te reguleren is indirect besloten om niet te sturen op de solvabiliteit. De structurele exploitatieruimte is een ratio die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Immers het is moeilijk te beoordelen of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zullen gedragen. De deelnemers kennen grote vrijheid om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen, waardoor de baten sterk beïnvloed kunnen worden.

2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De activa bestaan voornamelijk uit kantoorinvesteringen zoals inventaris, computers, software e.d. Onderhoud van software en hardware is opgenomen in de normale exploitatiebegroting. De omvang en samenstelling van de activa is van dien aard dat verder geen invulling aan deze paragraaf wordt gegeven.

2.4.4 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf en de begroting en jaarrekening voorgeschreven. Met de financieringsparagraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings)risico's. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de voorgeschreven informatie over kasgeldlimiet en renterisiconorm. Tevens wordt inzicht gegeven in de wijze van financiering als ook in de wijze waarop omgegaan wordt met overtollige liquide middelen.

2.4.4.1 Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de rente-ontwikkeling op de rekening van de ODZOB, is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.4.4.2 Rentetoerekening

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Om dit inzicht te verschaffen is onderstaand schema hier opgenomen.

Renteschema		* bedragen x 1€	
a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		3.173
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		3.173
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		3.173
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		3.173
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		3.173

In dit schema is conform de aanbeveling in de BBV-notitie rente 2017 de aan de taakvelden toegerekende rente in mindering gebracht op de externe rentelasten die drukken op het taakveld Treasury. De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt geheel aan het taakveld overhead toegerekend. Dit als gevolg van het feit dat vrijwel alle activa van de ODZOB volgens de definitie van het BBV gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

2.4.4.3 Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal.

Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.

Voor 2017 bedraagt deze norm € 1,32 mln. Aangezien de vlottende schuld van de ODZOB lager was dan de vlottende middelen, bleef de ODZOB ruimschoots binnen deze norm. Voor specificatie, zie onderstaande tabel:

Kasgeldlimiet					
* bedragen x 1 €					
Kasgeldlimiet	KW 1 2017	KW 2 2017	KW 3 2017	KW 4 2017	2016
1 Vlottende schuld					
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- overige schulden/overlopende passiva	763.600	450.557	332.188	926.477	486.208
- overlopende passiva	4.111.840	2.529.924	1.672.669	4.128.441	7.457.281
Totaal vlottende schuld	4.875.440	2.980.481	2.004.857	5.054.918	7.943.489
2 Vlottende middelen					
- contante gelden in kas	-	-	-	-	-
- tegoeden rekening courant	6.882.149	5.512.208	6.541.789	2.720.613	3.349.161
- overige uitstaande tegoeden	0	300.204	247.852	1.546.560	4.680.369
- overlopende activa	1.068.093	1.252.469	938.468	1.556.286	1.085.469
Totaal vlottende middelen	7.950.242	7.064.881	7.728.109	5.823.459	9.114.999
3 Toets kasgeldlimiet					
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-3.074.802	-4.084.400	-5.723.252	-768.541	-1.171.510
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.319.549	1.319.549	1.319.549	1.319.549	1.338.874
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	4.394.351	5.403.949	7.042.801	2.088.090	2.510.384
Berekening toegestane kasgeldlimiet					
Begrotingstotaal	16.092.065	16.092.065	16.092.065	16.092.065	16.327.730
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.319.549	1.319.549	1.319.549	1.319.549	1.338.874

2.4.4.4 Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (=schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.

De ODZOB heeft in 2017 de laatste tranche (€ 0,5 mln.) van haar lening van € 2 mln. afgelost.

De lening kende een vast rentepercentage, waardoor er geen rente risico over gelopen werd. Daarom is in onderstaand overzicht uitsluitend het aflossingsdeel opgenomen.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, voldeed de ODZOB in 2017 aan de norm.

Renterisiconorm		* bedragen x 1 €	
Variabelen	2017	2016	
1 Renteherzieningen	0	0	
2 Aflossingen	500.000	500.000	
3 Renterisico (1+2)	500.000	500.000	
4 Renterisiconorm	3.218.413	3.265.546	
5a Ruimte onder risiconorm	2.718.413	2.765.546	
5b Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.	
Berekening renterisiconorm (4)			
Begrotingstotaal	16.092.065	16.327.730	
Percentage 20%	3.218.413	3.265.546	
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	

2.4.4.5 Leningen, kredietfaciliteiten en schatkistbankieren

Leningen en kredietfaciliteiten

De ODZOB had een 4-jarige lening van € 2 mln. bij de Bank Nederlandse Gemeenten waarvan conform contract m.i.v. 2014 jaarlijks € 0,5 mln. werd afgelost. Per 17-6-2017 is de laatste aflossingstermijn voldaan, waarmee de lening geheel is afgelost. Per ultimo 2017 is er dan ook geen sprake meer van een restschuld.

De ODZOB heeft nog wel toegang tot een rekening courant krediet bij BNG van € 1.800.000, -

Schatkistbankieren/tijdelijk overtoollige middelen

Tijdelijk overtoollige middelen worden d.m.v. schatkistbankieren bij het rijk gestald. Voor verdere toelichting, zie paragraaf 3.1.3.1.

2.4.5 Bedrijfsvoering

2.4.5.1 Personeel en organisatie

Nieuw personeels- en salarissysteem en invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB)

Met ingang van 1 januari 2017 beschikken de medewerkers conform de Cao-afspraken over een eigen IKB-budget. Met behulp van het nieuwe salarissysteem ADP Workforce kan de medewerker o.a. iedere maand zijn/haar eigen keuzes maken of en hoe hij zijn budget wil besteden. De uitrol van Workforce op medewerkersniveau is een nieuwe stap in de verdere digitalisering van de (P&O)-werkprocessen. Medewerkers maken daadwerkelijk gebruik van de individuele keuzemogelijkheid om bijvoorbeeld een bepaald bedrag per maand uit te laten betalen of extra verlofuren te kopen.

Investeren in kwaliteitsontwikkeling

In 2017 hebben met alle medewerkers startgesprekken, voortgangsgesprekken en een beoordelingsgesprek plaats gevonden. Tijdens de gesprekken worden concrete resultaatafspraken voor het komende jaar gemaakt en worden de te ontwikkelen competenties besproken en afspraken gemaakt over o.a. opleiding en training. Eind 2017 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de huidige gesprekscyclus. In 2018 zullen naar aanleiding van deze evaluatie de nodige aanpassingen worden gedaan in de huidige gesprekscyclus.

Strategische personeelsplanning (SPP)

Bij de start van de ODZOB zijn de medewerkers volgens het mens volgt taak principe geplaatst binnen de toen vastgestelde formatie. Gaandeweg werd duidelijk dat er sprake was van een bepaalde personele mismatch. Alvorens een start te kunnen maken met de concrete uitvoering van strategische personeelsplanning is het van belang om met behulp van een 0-meting de exacte mismatch inzichtelijk te maken. Er zal duidelijkheid moeten ontstaan over de vraag of de taken die de medewerkers op dit moment uitvoeren goed aansluiten bij de functie waarin zij zijn aangesteld. Eind maart is een start gemaakt met deze 0-meting. Eind augustus is de 0-meting afgerond en enkele medewerkers zijn in een andere functie geplaatst. In het laatste kwartaal van 2017 is een start gemaakt met de uitvoering van het vastgestelde plan van aanpak strategische personeelsplanning. Het plan van aanpak bestaat uit een drietal workshops waarin het Management Team vorm zal geven aan SPP. Eind 2017 heeft de eerste workshop plaats gevonden. In januari en februari 2018 zullen de andere twee workshops plaats vinden.

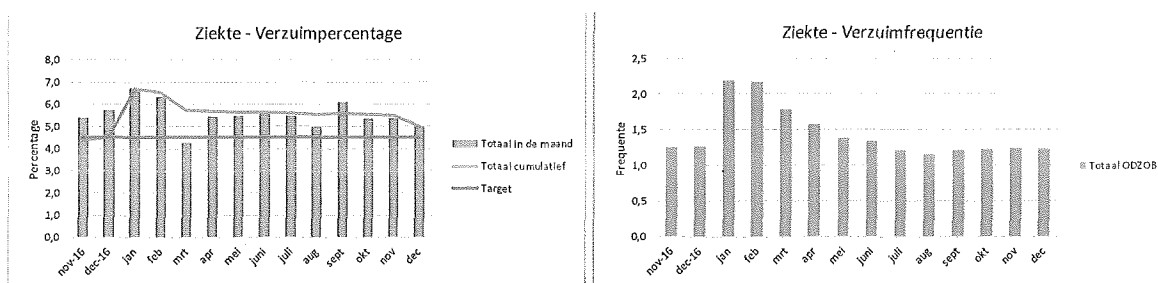
Personeelsbezetting

De personele bezetting bedroeg per december 2017 187,0 fte, waarvan 154,2 met een ambtelijk dienstverband en 32,8 inhuur. De flexibele schil, gebaseerd op de gemiddelde bezetting, bedroeg in 2017 16,2%. De ontwikkeling van de personele bezetting is in onderstaande tabel weergegeven:

Bezetting

* aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Begroot primair 2017	Begroot na wijziging 2017	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2017	Ultimo 2017	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2016
Dienstverband	152,1	152,1	152,0	154,2	151,8
Inhuur / payroll	15,7	16,4	29,4	32,8	23,7
TOTAAL bezetting in FTE's	167,8	168,5	181,4	187,0	175,5

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over geheel 2017 bedroeg 5%, uitgesplitst in 0,87% kort verzuim, 0,67% middellang en 3,46% lang. De target bedraagt 4,5%. Het verzuim valt hoger uit vanwege een aantal medewerkers die langdurig ziek waren, het kortdurend verzuim, dat het meest beïnvloedbaar is, is laag. De focus ligt daarom vooral op het re-integreren van medewerkers die langdurig verzuimen, dit in nauw overleg met de bedrijfsarts. Eind 2017 zijn een aantal langdurige ziektesituaties beëindigd.

2.4.5.2 Huisvesting en facilitair

Doelstelling is dat de faciliteiten in het gebouw perfect werken en de visie ondersteunen die de ODZOB heeft op de manier van werken. Medewerkers werken zelfstandig en tonen eigenaarschap. Het gebouw is

A

multifunctioneel en ondersteund Het Nieuwe Werken. De faciliteiten maken tijd- en plaatsafhankelijk werken mogelijk.

In het kader van de nieuwe huisvesting en facilitaire taken zijn de volgende aandachtspunten opgepakt:

- Goede structurele invulling van de Bedrijfshulpverlening (BHV) inclusief training en opleiding in samenwerking met de Belastingdienst (mede huurder gebouw). Er worden ook gezamenlijke ontruimingsoefeningen gehouden.
- Integratie van werkzaamheden facilitair (coördinatie en huismeester) en secretariaat.
- Medewerkers meer zelf bestellingen laten uitvoeren (onder ander door gebruik Topdesk).
- Gebruik wagenpark heroverwegen in relatie tot gebruik en efficiëntie/kosten. De aanbesteding is afgerond. Deels komen er elektrische dienstauto's.

Er is voorgesorteerd om extra kantoorruimte voor de ODZOB bij te huren per 1 januari 2018, het besluit hiertoe is in het DB/AB van september/oktober 2017 genomen. Het aanbestedingstraject voor de verbouwing van de uitbreiding en de aanschaf van meubilair is opgestart.

2.4.5.3 ICT

In 2017 heeft de ODZOB een belangrijke stap gemaakt naar het werken in de Cloud met het Squit Omgevingsdossier. Als aanvulling op het systeem voor ondersteuning van de VTH-processen waarin zaakgericht wordt gewerkt, SquitXO, is in de Cloud het Squit Omgevingsdossier (SOD) geïmplementeerd. Hierin kunnen we Milieu informatie vastleggen en delen met ketenpartners die bijvoorbeeld Bouwinformatie op dezelfde objecten toevoegen. Dit biedt de mogelijkheid om binnen de keten informatie te delen over objecten waardoor enerzijds efficiënter kan worden samengewerkt, zowel voor ons als overheid als ook voor de eigenaren van de objecten, maar ook effectiever kan worden gewerkt om middels een risicoanalyse mogelijke problemen eerder te onderkennen.

Tevens hebben we met het SOD een OLO-koppeling gerealiseerd, waardoor, indien onze opdrachtgevers ons mandateren, de gegevens van de aanvragen direct in ons systeem komen. Ook zijn er koppelingen met basisregistraties en AIM gerealiseerd.

In de praktijk bleek echter dat voor het daadwerkelijk vullen van de velden in het SOD nauwkeurig afspraken moeten worden gemaakt, niet voor de gebruikers maar samen met de gebruikers. Hierin wordt gewerkt naar een uniforme wijze van vastleggen van gegevens waarbij aandacht is voor niet te veel vastleggen (kost tijd), maar ook niet te weinig (waardevolle informatie). Samen wordt gezocht naar een optimale afstemming. Hiervoor is in 2017 ook een visie opgesteld voor datakwaliteit.

Samenwerking in de keten met SOD bleek echter nog niet zo eenvoudig: door uitstel van de omgevingswet willen velen de overstap naar SOD nog uitstellen. De ODZOB heeft echter gemeend dat samenwerken in de keten, met of zonder omgevingswet, belangrijk is voor onze kwaliteit en effectiviteit. Hierdoor zijn echter de doelen voor deze ketensamenwerking in 2017 nog niet gehaald.

Het werken in de Cloud vergt ook andere afspraken met de leverancier rond privacy wetgeving en zal met de komst van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) nog verder moeten worden aangescherpt. In 2017 zijn ook belangrijke stappen gemaakt met het koppelen van producten aan zaaktypen om conform de richtlijnen te kunnen archiveren.

Het belang van een stabiele ICT-omgeving neemt toe met het gebruik van de systemen. Om aan de capaciteit te voldoen zijn de oude servers vervangen en is software geüpdatet.

In het najaar is een security scan uitgevoerd. Dit leverde geen alarmerende problemen op, maar wel een aantal aandachtspunten die ter hand worden genomen. Ook is een Security Awareness campagne opgestart met een presentatie in alle afdelingsoverleggen. Deze campagne wordt verder voortgezet in 2018 met ook aandacht voor privacy wetgeving.

De ODZOB legt ook nadruk op verbetering en completering van de (milieu)dossiers inhoudelijk, onder meer door:

- uitvragen inrichtingenbestanden van de deelnemers waarbij nog geen overdracht is geweest is afgerond;
- een samen met de ODBN ingerichte database met Brabant brede Kamer van Koophandel gegevens, is gerealiseerd en wordt maandelijks automatisch bijgewerkt;
- een pilot om gevelcontrole toe te passen om een verbeterde gegevensset te verkrijgen is uitgevoerd in samenwerking met gemeente Helmond voor een afgebakend deelgebied (industrieterrein) en de bevindingen zijn gedeeld;
- Integratie van digitaal toezicht is verschoven naar 2018.

2.4.5.4 Kwaliteitsbeleid

De wettelijke verankering van de landelijk vastgestelde Kwaliteitscriteria 2.1 is niet opgenomen in de wijziging van het wetsvoorstel Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Volgens het nieuwe wetsvoorstel gaan provincies en gemeenten zelf bepalen aan welke kwaliteitseisen de omgevingsdienst moeten voldoen. IPO en VNG hebben afgesproken dat partijen modelverordeningen gaan opstellen voor kwaliteitseisen waarmee provincies en gemeenten afspraken maken met omgevingsdiensten. Vanaf 1 januari 2018 voldoet de ODZOB aan de door de deelnemers vastgestelde verordening kwaliteit.

Primaire en ondersteunende processen binnen de Omgevingsdienst worden zoveel als mogelijk gestandaardiseerd. Om dit te bereiken wordt er gewerkt vanuit een standaard VTH-proces voor alle deelnemers. De Omgevingsdienst heeft alleen grip op de kwaliteit van het gehele VTH-proces voor de taken die met mandaat zijn overgedragen. Nog 2 VTH-processen moeten in 2018 worden geïmplementeerd in SquitXO. WABO-vergunning zonder mandaat blijkt lastig te zijn omdat het OLO alleen WABO-vergunning met mandaat kent en anders komt dit proces als advies binnen bij de ODZOB wat veel extra werk vergt. Een oplossing hiervoor wordt gezocht.

De Omgevingsdienst moet voldoen aan de archiefeisen die gelden voor overheden. In 2017 zijn de productcodes gekoppeld aan zaaktypen ingericht in IZIS en Squit met daaraan bewaartermijnen, waardoor digitale archivering mogelijk wordt. Ten aanzien van de archieftaken zijn er afspraken gemaakt met de archivariissen. Afgesproken is dat het toezicht op de ODZOB wordt uitgevoerd door de provinciaal archivaris. De archivering gebeurt in principe digitaal. De ODZOB heeft de systemen en processen daarop ingericht.

Om bij te kunnen sturen heeft de Omgevingsdienst haar rapportage- en monitoringmodule verder uitgewerkt. Dit blijft een aandachtspunt voor de komende periode.

Samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten wordt regelmatig afgestemd om samen op te trekken in project of van elkaar te leren ten behoeve van effectiviteit en efficiëntie.

Extra inzet op kwaliteit

In de missie van de ODZOB is het leveren van kwaliteit een belangrijk speerpunt, sterker nog dat is de reden dat de omgevingsdiensten er zijn gekomen. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige collega's die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn. Samen zetten we ons dagelijks in voor de kwaliteit van onze producten en processen. We zijn begaan met ons werk en doen ons uiterste best om de afgesproken kwaliteit te leveren en aan de verwachtingen van zowel de deelnemers als de samenleving te voldoen. Zo wordt ook van ons verwacht dat wij onze eigen processen monitoren en verantwoorden en waar nodig verbeteren. We kijken dus zelf kritisch naar ons eigen handelen.

Er is extra inzet gedaan op kwaliteit waarvoor een interne projectleider kwaliteit is aangetrokken om de verschillende kwaliteitstrajecten beter te coördineren en prioriteren.

De volgende projecten zijn gestart in 2017:

- Gegevensbeheer: Hierbij is gestuurd op een betere kwaliteit van ons inrichtingsbestand. Middels een eenmalige actie naar alle opdrachtgevers is een adequaat inrichtingenbestand gerealiseerd op basis waarvan het mogelijk bleek een risicogericht toezichtprogramma te maken voor 2018.
- Datakwaliteit: in 2017 is een visie op datakwaliteit opgesteld, afgestemd met verschillende partijen.
- Monitoring: De monitoringsrapportages hebben geleid tot aandachtspunten, waar soms al direct een verbeteringsactie op kon worden gezet en anders waren deze input voor een kwaliteitsplan voor 2018.
- Kwaliteit Brieven: De huidige kwaliteit van de toezichtsbrieven wordt verbeterd door meer uniformiteit en bijvoorbeeld correcte en duidelijke formulering. Het doel van de brief moet voorop staan, namelijk dat een ontvanger weet wat hij of zij moet laten om overtredingen op te heffen.
- Uitwisseling van documenten: de uitwisseling van documenten verliep nog niet efficiënt, enerzijds door verschillende verwachtingen in het proces en anderzijds door niet consequente naamgeving van documenten waardoor het moeilijk bleek te controleren op compleetheid en documenten terug te vinden. In het laatste kwartaal is een project gestart met Helmond als pilot dat moet leiden tot een uniform proces en uniforme naamgeving van documenten. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2018 afgerond.

Het aanstellen van een projectleider kwaliteit heeft een positief effect gehad op de kwaliteit van onze producten en processen, enerzijds door een betere verbinding van de behoefte -intern en extern- en de inzet van mogelijke ICT-middelen en anderzijds door een duidelijke focus en sturing op de projecten. Er wordt gekeken hoe dit kan worden voortgezet en zo mogelijk uitgebreid.

2.4.5.5 Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de Vpb kwalificeren als onderneming en waar op geen objectvrijstellingen van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. M.b.t. een aantal posten heeft de belastingdienst om een nadere onderbouwing van de door de ODZOB gemaakte keuzes gevraagd. Hier wordt in samenwerking met de externe adviseur verder aan gewerkt. Tot op dit moment lijkt de

conclusie gerechtvaardigd dat de activiteiten waarbij de ODZOB als onderneming kwalificeert, voor vrijstelling in aanmerking komen en wordt nog geen aanleiding gezien om voor de Vpb-heffing een post in de jaarrekening op te nemen.

2.4.6 Verbonden partijen

Het begrip verbonden partij is in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

De ODZOB heeft ultimo 2017 geen bestuurlijke of financiële belangen in andere organisaties.

Volledigheidshalve wordt hier vermeld dat de ODZOB vanaf 1 januari 2018 deelneemt in de Stichting Bizob.

De ODZOB zal in deze organisatie zowel een bestuurlijk belang (niet via deelname in het bestuur, maar via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) als een financieel belang (in de vorm van een afname verplichting) hebben.

De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

2.4.7 Grondbeleid

De ODZOB heeft geen activiteiten of bezittingen die een grondbeleid noodzakelijk maken. Daarom is aan deze paragraaf verder geen invulling gegeven.

3 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en resultatenrekening met toelichting.

3.1 Balans en toelichting

3.1.1 Balans

* bedragen x 1 €

ACTIVA	Ultimo 2017	Ultimo 2016	PASSIVA	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	1.576.541	1.576.541
Materiële vaste activa	738.706	870.766	Algemene reserve	1.262.000	1.092.541
Investeringen met een economisch nut	738.706	870.766	Bestemmingsreserve	314.541	484.000
Financiële vaste activa	0	0	Resultaat boekjaar voor bestemming	0	0
Totaal vaste activa	738.706	870.766	Voorzieningen	0	0
Violtende activa			Voorziening voor personeelskosten	0	0
Voorraden	69.294	34.265	Vaste schulden	0	500.000
Onderhanden werk	69.294	34.265	Binnenlandse banken	0	500.000
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.164.779	7.779.558	Totaal vaste financieringsmiddelen	1.576.541	2.076.541
Te vorderen op opeerbare lichamen	1.531.667	4.672.386	Violtende passiva		
Uitzettingen in 's Rijks schatplicht met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, overige vorderingen	2.618.219	3.099.189	Netto violtende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	926.477	486.208
Liquide middelen	102.394	249.972	Overige schulden	926.477	486.208
Banksaldo	102.394	249.972			
Overlopende activa	1.556.286	1.085.469	Overlopende passiva	4.128.441	7.457.281
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	361.681	867.906
- Europese overheidslichamen	0	0	Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.766.760	6.589.375
- het Rijk	0	0			
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	162.107			
Overige nog te ontvangen bedragen	1.305.324	659.558			
Vooruitbetaalde bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	250.962	263.804			
Totaal violtende activa	5.892.753	9.149.264	Totaal violtende passiva	5.054.918	7.943.489
TOTAAL ACTIVA	6.631.459	10.020.030	TOTAAL PASSIVA	6.631.459	10.020.030

3.1.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft.

De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vaste Activa

De activa zijn onder te verdelen in immateriële-, materiële- en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

• Gronden en terreinen:	n.v.t.
• Woonruimten:	n.v.t.
• Bedrijfsgebouwen:	10 jaar (of einde huurcontract indien dit eerder is)
• Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:	n.v.t.
• Vervoermiddelen:	5 jaar
• Machines, apparaten en installaties:	
o Apparaten.....	5 jaar
o Hardware.....	4 jaar
• Overige materiële vaste activa	
o Software	4 jaar
o Inventaris.....	5 jaar

De afschrijving start bij in gebruik name van een actief.

E.e.a. is in lijn met de door het Algemeen Bestuur in de nota Investeren, waarderen en afschrijven vastgestelde afschrijvingstabel.

Financiële vaste activa

De ODZOB bezit geen financiële vaste activa.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in, voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

Onder de post voorraden wordt door de ODZOB uitsluitend de waarde van onderhanden werk verantwoord. Onder onderhanden werk worden producten opgenomen die na afronding tegen een vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden. Afhankelijk van het saldo van beiden verschijnt de post onderhanden werk aan de debet- dan wel aan de creditzijde van de balans. De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen met een looptijd < 1jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een correctie aangebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn eigen vermogen, de voorzieningen, en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten. De ODZOB kent op dit moment geen voorzieningen.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer, De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden

Hieronder worden onderhanden werk, te betalen aan openbare lichamen en overige schulden verantwoord. De waarderingsgrondslagen voor onderhanden werk zijn bij de activa weergegeven. De overige posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Een voorbeeld daarvan is de verplichting wegens verlofdagen. Indien echter de verplichting sterk fluctueert, zal de last (of bate) die gerelateerd is aan deze fluctuatie in het jaar van ontstaan opgevoerd worden en zal de toename van de verplichting op de balans opgevoerd worden.

3.1.3 Toelichting op de balans per 31 december 2017

3.1.3.1 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 3 soorten materiële vaste activa:

- activa met een economisch nut;
- activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De ODZOB kent uitsluitend materiële vaste activa van de eerste categorie. Onderstaand overzicht toont de samenstelling van deze materiële vaste activa en het bijbehorende verloop over het afgelopen boekjaar.

Staat van materiële vaste activa

* bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2017	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Des- investeringen	Boekwaarde per 31-12-2017
Gronden en terreinen						
Woonruimten						
Bedrijfsgebouwen	305.208	4.570	0	-34.340	0	275.438
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
Vervoermiddelen	10.351	0	0	-7.764	0	2.587
Machines, apparaten en installaties	247.678	97.870	-268.718	-112.105	268.718	233.443
Overige materiële vaste activa	307.529	78.821	-991.384	-159.112	991.384	227.238
Totaal	870.766	181.261	-1.260.103	-313.321	1.260.103	738.706

De ODZOB heeft geen materiële activa met erfpachtcontracten.

De in bovenstaande tabel getoonde investeringen zijn in onderstaande tabel afgezet tegen het beschikbare budget.

Investeringsen

* bedragen x € 1

Omschrijving	Restant krediet 2016	Begroting primair 2017	Begroting na wijziging 2017	Investeringsen 2017	Restant krediet 2017
Gronden en terreinen					
Woonruimten					
Bedrijfsgebouwen				4.570	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken					
Vervoermiddelen					
Machines, apparaten en installaties				97.870	
Overige materiële vaste activa				78.821	
Totaal voor bijdrage derden	31.928	800.000	800.000	181.261	650.667
Bijdrage derden	0	0	0	0	0
Totaal na bijdrage derden	31.928	800.000	800.000	181.261	650.667

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de investeringen binnen het geraamde budget zijn gerealiseerd. Het onder bedrijfsgebouwen getoonde investeringsbedrag betreft nog in rekening gebrachte werkzaamheden inzake de verbouwing van het huidige kantoorpand aan de Wal 28. De investeringen getoond onder machines, apparaten en installaties bestaan o.a. uit investeringen in geluidsmeters en gasdetectors (€ 17.000, -), investeringen in computer hardware (€ 51.000, -), alsmede tablets en smartphones (€ 29.000, -).

De investeringen opgenomen onder overige materiële vaste betreffen uitgaven t.b.v. updates software (€ 27.000, -) en de aanschaf van nieuw meubilair (€ 51.000, -). Het restantkrediet van € 650.667, - wordt overgeheveld naar 2018.

Financiële vaste activa

De omgevingsdienst heeft geen financiële vast activa

Vlottende activa**Voorraden Onderhanden werk**

De volgende post is op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Onderhanden werk	69.294	34.295
Totaal voorraden	69.294	34.295

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten die na afronding tegen een vooraf vastgestelde vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden. Aangezien de vervaardigingskosten hoger zijn dan de voorschotten staat het onderhandenwerk debet op de balans.

De opbouw van het onderhanden werk is als volgt:

- Vervaardigingskosten € 125.457,-
- Gefactureerde voorschotten -/- € 56.163,-
- Saldo € 69.294,-

Uitzettingen

De volgende posten zijn op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Te vorderen op openbare lichamen	1.531.667	4.672.386
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	2.618.219	3.099.189
Overige vorderingen	14.893	7.983
Totaal uitzettingen	4.164.779	7.779.558

Van de vorderingen op openbare lichamen heeft voor 84% betrekking op deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Het betreft hier voornamelijk de facturen inzake uitvoering van wettelijke en -verzoeken.

De overige 16% heeft betrekking op vorderingen op niet-deelnemers.

De vorderingen zijn relatief jong. Op balansdatum is 99,7% van de vorderingen jonger dan 30 dagen. De ODZOB werkt in de loop van het jaar met voorschotfacturatie voor de werkprogramma's. Na afloop van het jaar worden de eindafrekeningen opgesteld en verzonden. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) neemt de opdrachtgever binnen zes weken na ontvangst van zijn eindafrekening een beslissing over de acceptatie hiervan.

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar betreft de aanhouding van liquide middelen bij het rijk in het kader van schatkistbankieren. Conform de overeenkomst met Agentschap van de Generale Thesaurie worden overtollige middelen in de vorm van een rekeningcourant bij het rijk ondergebracht. Onderstaande analyse geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB de drempelbedragen (maximumbedrag dat niet afgestort hoeft te worden bij het rijk in het kader van schatkistbankieren) gebruikt heeft. Aangezien het banksaldo op een vast tijdstip automatisch afgeroomd wordt en er na dit tijdstip nog betalingen binnen kunnen komen, is het mogelijk dat het drempelbedrag in incidentele gevallen overschreden wordt. Uit onderstaand overzicht blijkt dat dit in het eerste kwartaal in geringe mate het geval is geweest. De overige kwartalen is de ODZOB onder het drempelbedrag gebleven.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

* bedragen x 1.000 €

		Verslagjaar				
(1)	Drempelbedrag	250				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	260	229	240	226	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	0	21	10	24	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	10	0	0	0	
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	16.092				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	16.092				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	23.379	20.854	22.081	20.803	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	260	229	240	226	
(2) - (5a) / (5b)						

De post overige vorderingen betreft vorderingen bij privaatrechtelijke instellingen en zijn jonger dan 30 dagen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Bank BNG	102.394	249.972
Totaal liquide middelen	102.394	249.972

Overlopende activa

Overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	162.107
Overige nog te ontvangen bedragen	1.305.324	659.558
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	250.962	263.804
Totaal overlopende activa	1.556.286	1.085.469

De post voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen betrof ultimo 2016 een vordering op de Provincie Noord-Brabant in het kader van het project "Impuls Omgevingsveiligheid - regionaal uitvoeringsprogramma 2016". De genoemde vordering is betaald en de subsidieregeling is gestopt per 1-1-2017. De werkzaamheden gaan nog wel door, echter als een normale verzoektaak.

Verloop gelden subsidie Impuls Omgevingsveiligheid

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2016	Ontvangsten	Ontvangsten van derden	Bestedingen	Ultimo 2017
Regionaal uitvoeringsprogramma 2016	162.107	162.107	0	0	0
TOTAAL	162.107	162.107	0	0	0

De post "Overige nog te ontvangen bedragen" betreft voornamelijk nog te factureren bedragen aan openbare lichamen voor reeds verrichte werkzaamheden. Vrijwel het gehele bedrag betreft te factureren bedragen aan deelnemers in de GR.

In de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is opgenomen dat deelnemers na ontvangst van de eindafrekening 6 weken de tijd hebben om te beslissen of de eindafrekening geaccepteerd is.

De vooruitbetaalde bedragen betreffen uitgaven die gedaan zijn voor het kalenderjaar 2018.

3.1.3.2 Passiva**Vaste financieringsmiddelen*****Eigen vermogen***

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Over boekjaar 2016 was er geen resultaat te bestemmen. Wel heeft het AB in maart 2017 besloten om een deel van de egalisatiereserve verlofkosten over te boeken naar de algemene reserve, die daarmee op het voor 2017 gewenste niveau gebracht werd.

Het resultaat over 2017 is na tariefcorrectie nihil. Dit betekent dat het eigen vermogen op 31 december 2017 bestaat uit de algemene reserve en de egalisatiereserve verlofkosten volgens onderstaand overzicht.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Algemene reserve	1.262.000	1.092.541
Bestemmingsreserve	314.541	484.000
Resultaat boekjaar voor bestemming	0	0
Totaal eigen vermogen	1.576.541	1.576.541

- *Algemene reserve*

De algemene reserve is benoemd als de weerstandscapaciteit. De reserve bedroeg eind 2016 € 1.092.541,-. Het AB heeft in de vergadering van 15 maart 2017 besloten om € 169.459,- over te hevelen van de bestemmingsreserve naar de algemene reserve waardoor deze per die datum op het voor 2017 gewenste niveau van € 1.262.000,- is gebracht. Het AB heeft besloten om met ingang van 1 januari 2018 een andere methodiek te kiezen voor de bepaling van de gewenste omvang van de algemene reserve. Voor 2018 geldt hierdoor een gewenst niveau van maximaal € 1.200.000,-. Daarom is de ODZOB voornemens om in de loop van 2018 de deelnemers in totaal circa € 62.000,- terug te betalen om op deze wijze de algemene reserve op het gewenste peil te brengen.

- *Bestemmingsreserves*

De ODZOB heeft een bestemmingsreserve "Egalisatiereserve verlofkosten" gevormd. Deze reserve is gevormd omdat het tegoed aan verlofdagen in feite een claim is op de toekomstige capaciteit. Immers wanneer dat verlof opgenomen wordt zal dat resulteren in lagere baten aangezien de capaciteit ontbreekt om opdrachten uit te voeren, dan wel zal dit resulteren in meer inhuur om de opdrachten alsnog uit te kunnen voeren. Door (een deel van) deze verplichting jegens het personeel op de balans op te nemen, kunnen de gevolgen van verlofopnamen voor de in de toekomst te realiseren resultaten gedempt worden. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarbij geen sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume dient volgens het BBV een verplichting op de balans opgevoerd te worden. Daarom heeft de ODZOB onder overlopende passiva een post van € 193.000,- opgenomen voor het afdekken van het fluctuerende deel van deze verplichting. Daarnaast heeft de ODZOB bovengenoemde bestemmingsreserve voor het vastere deel. Ultimo 2017 bedraagt de bestemmingsreserve egalisatie verlofkosten € 314.541,-.

Het verloop van de reserves is in onderstaande tabel weergegeven:

Staat van reserves

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2016	Resultaatsbestemming				Ultimo 2017
		voorgaand boekjaar		lopend boekjaar		
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserves:						
Algemene reserve	1.092.541	0	0	169.459	0	1.262.000
Totaal algemene reserves	1.092.541	0	0	169.459	0	1.262.000
Bestemmingsreserves:						
Egalisatie reserve verlofkosten	484.000	0	0	0	169.459	314.541
Totaal bestemmingsreserves	484.000	0	0	0	169.459	314.541
Totaal van de reserves	1.576.541	0	0	169.459	169.459	1.576.541

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen gevormd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Onderhandse leningen:		
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	500.000
	0	500.000

De laatste tranche van de lening bij de BNG is midden 2017 afgelost.

De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot genoemde lening bedraagt € 2.450,-

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Netto vlottende schulden

De netto vlottende schulden zijn als volgt onder te verdelen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Overige schulden	926.477	486.208
Totaal netto-vlottende schulden	926.477	486.208

De overige schulden bestaan uit de volgende posten:

Te betalen aan openbare lichamen € 184.334,-

Deze post betreft een reguliere post uit de exploitatie.

Crediteuren € 742.143,-

Dit betreft uitsluitend vorderingen van privaatrechtelijke instanties.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	361.681	867.906
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.766.760	6.589.375
Totaal overlopende passiva	4.128.441	7.457.281

Onder deze posten zijn de volgende zaken opgenomen:

- *Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume*

Onder deze post is voor een bedrag van € 168.291,- aan kosten verantwoord die op 2017 betrekking hebben, maar waarvoor de factuur pas in 2018 wordt ontvangen. Daarnaast is er een verplichting voor verlofdagen opgenomen, welke boven het jaarlijks gelijkblijvend deel uitgaan, voor een bedrag van € 193.000,-.

- *Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen*

Per balansdatum bestaan de overige vooruitontvangen bedragen geheel uit schulden aan overheidslichamen met een totaal van (€ 3.766.760,-).

Hieronder zijn opgenomen de gefactureerde voorschotten op werkprogramma's minus de gerealiseerde kosten op deze werkprogramma's (€ 865.146,-), alsmede de vooruit ontvangen ISV-gelden (€ 1.827.665,-) welke nog besteed gaan worden. Zie specificatie.

Verloop vooruitontvangen ISV-gelden

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2016	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2017
Gemeenschappelijk budget regio	1.790.137		79.251	1.710.886
Budget individuele gemeenten	182.645		65.866	116.779
TOTAAL ISV gelden	1.972.782	0	145.117	1.827.665

Ten slotte is onder deze post de verplichting jegens deelnemers i.v.m. nacalculatie tarief 2017 € 1.073.948,- opgenomen. Het AB heeft besloten dat zodra de algemene reserve het gewenste niveau heeft bereikt, de ODZOB in geval van positieve exploitatie een nacalculatie dient te maken van de gehanteerde tarieven, zodat tegen werkelijke kostprijs afgerekend wordt. Deze nacalculatie heeft er toe geleid dat de ODZOB een bedrag ter grootte van € 1.073.948,- aan deelnemers als tariefcorrectie dient terug te betalen, welk bedrag hier als verplichting is opgenomen.

3.1.3.3 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

De niet uit balans blijvende verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten alsook op verplichtingen die slechts voor een jaar of korter zijn aangegaan en ultimo jaar nog voortduren. In verband met de relevantie zijn in dit overzicht uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van € 25.000,- overstijgt.

Het gaat daarbij om de volgende posten:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Einddatum contract	Totaalbedrag restant looptijd	Financiële dekking
Huisvesting			
Huurverplichting pand Wal 28 te Eindhoven*	31-12-2025	1.158.000	reguliere begroting
Huur parkeerplaats Zwembadweg	31-12-2020	36.000	reguliere begroting
Huur koffieautomaten incl. contractuele afname	20-11-2020	31.000	reguliere begroting
Automatisering			
Digitale checklisten	30-06-2019	49.000	reguliere begroting
Huur printerpark	31-03-2019	40.000	reguliere begroting
Licentiekosten	31-05-2019	38.000	reguliere begroting
Totaalbeheer / service-management ICT-omgeving	30-04-2018	37.000	reguliere begroting
Overig			
Autolease	31-12-2021	122.000	reguliere begroting
Salarisverwerking	31-12-2018	45.000	reguliere begroting

* Bij het vaststellen van de verplichting is het uitgangspunt gehanteerd dat de breakoptie wordt toegepast.

In aanvulling op bovenstaande dienen nog enkele aanvullende opmerkingen geplaatst te worden m.b.t. arbeidskostengerelateerde verplichtingen:

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen geen voorzieningen worden gevormd noch anderszins verplichtingen worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Ten aanzien arbeidskostengerelateerde verplichtingen die qua volume fluctueren, dient volgens BBV-voorschrift wel een verplichting op de balans getoond te worden.

De ODZOB beschouwd het gemiddelde van de openstaande verlofuren over de jaren 2013, 2014 en 2015 als verplichting met vergelijkbaar volume. Dit openstaande verlof vertegenwoordigt een waarde van € 382.000,-. Hiervoor is conform de regelgeving geen verplichting opgenomen. Wel staat hier een bestemmingsreserve ter grootte van € 314.541,- tegenover.

De verlofrechten van het personeel die boven het gemiddelde niveau per FTE (over de jaren 2013, 2014 en 2015) uitgaan, worden beschouwd als het fluctuerende deel, waarvoor de ODZOB conform de regelgeving een verplichting heeft opgenomen. Deze verplichting bedroeg eind 2016 € 194.000,- en is op basis van de actuele gegevens bijgesteld naar € 193.000,- ultimo 2017.

3.2 Overzicht van baten en lasten

3.2.1 Saldo van baten en lasten

De programmarekening 2017 sluit met een saldo van € 0,-. Het cijfermatige beeld is hieronder weergegeven.

Baten en lasten

* bedragen x 1 €

POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
Totaal baten	16.204.333	16.266.155	18.425.625	17.351.677	17.599.658	1.085.522
Totaal lasten	16.030.243	16.092.065	17.351.677	17.351.677	17.599.658	1.259.612
Totaal baten en lasten	174.091	174.090	1.073.948	0	0	-174.090
Dotatie algemene reserve	0	0	169.459	169.459	0	169.459
Onttrekking egaliseringsreserve verlofkosten	0	0	169.459	169.459	0	169.459
Gerealiseerd resultaat voor belastingen	174.091	174.090	1.073.948	0	0	-174.090
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat na belastingen	174.091	174.090	1.073.948	0	0	-174.090

Ondanks het feit dat de programmarekening sluit met een saldo van € 0,- is het resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening aanzienlijk beter dan oorspronkelijk begroot.

Onderstaand is de ontwikkeling van het dit resultaat samengevat:

Resultaat volgens begroting	€ 0,174 mln.
• Meer baten uit in rekening gebrachte uren dan begroot:	€ 1,442 mln.
• Meer diverse baten (o.a. dbl gar. Salarissen)	€ 0,075 mln.
• Tariefcorrectie	-/- € 1.074 mln.
Totaal meer baten	€ 0,443 mln.
Meer kosten exploitatie (voornamelijk a.g.v. meer uren)	-/- € 0,617 mln.
Gerealiseerd resultaat	€ 0,0 mln.

In de volgende paragrafen worden achtereenvolgens de ontwikkeling van de baten en de lasten toegelicht.

3.2.2 Baten

Algemeen

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de baten en de afwijking t.o.v. de begroting.

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
1	Basistaken						
1.1	Deelnemende gemeenten	3.230.318	3.230.318	3.683.625	3.440.129	3.505.247	209.811
1.2	Provincie Noord-Brabant	2.032.246	2.032.246	1.189.313	1.110.696	1.274.376	-921.550
	Totaal basistaken	5.262.564	5.262.564	4.872.938	4.550.825	4.779.623	-711.739
2	Verzoektaken						
2.1	Deelnemende gemeenten	3.211.055	3.211.055	6.088.209	5.685.763	4.870.717	2.474.708
2.2	Provincie Noord-Brabant	3.302.953	3.302.953	4.634.213	4.327.880	4.127.237	1.024.927
2.3	Deelnemers buiten werkprogramma	1.995.327	1.995.327	Incl. zie*	Incl. zie*	Incl. zie*	-1.995.327
2.4	Overige opdrachtgevers	1.402.000	1.402.000	1.155.083	1.155.083	1.442.232	-246.917
	Totaal verzoektaken	9.911.335	9.911.335	11.877.504	11.168.726	10.440.186	1.257.391
3	Collectieve taken						
3.1	Inzet uren	425.122	457.060	373.527	348.836	442.590	-108.224
3.2	Inzet middelen (programmakosten 6.1)	98.000	98.000	73.086	73.086	320.590	-24.914
	Totaal collectieve taken	523.122	555.060	446.613	421.922	763.180	-133.138
4	Intensiveringsbudget						
4.1	Inzet uren	298.979	328.863	277.840	259.474	344.565	-69.389
4.2	Inzet middelen	0	0	9.080	9.080	17.203	9.080
	Totaal intensiveringsbudget	298.979	328.863	286.920	268.554	361.768	-60.310
5	In rekening gebrachte externe programmakosten						
5.1	In rekening gebrachte externe programmakosten	PM	PM	658.315	658.315	690.508	658.315
	Totaal in rekening te brengen externe programmakosten	PM	PM	658.315	658.315	690.508	658.315
	Totaal baten uit opdrachten	15.996.000	16.057.822	18.142.290	17.068.342	17.035.265	1.010.520
7	Overige baten						
7.1	Overige baten	208.333	208.333	283.335	283.335	564.393	75.001
	Totaal overige baten	208.333	208.333	283.335	283.335	564.393	75.001
	Totaal baten	16.204.333	16.266.155	18.425.625	17.351.677	17.599.658	1.085.521

* De realisatie omzet deelnemers buiten werkprogramma (post 2.3) is in bovenstaande tabel onder de posten 2.1, 2.2 en 2.4 "Verzoektaken" verantwoord en bedraagt in 2017 € 2.543.914,- (na tariefcorrectie). In 2016 bedroeg de realisatie op omzet uren deelnemers buiten werkprogramma € 1.941.935,-.

Voor een juiste interpretatie van de baten zijn de opbrengsten die gerelateerd zijn aan de gewerkte uren separaat gepresenteerd van de baten welke gerelateerd zijn aan, één op één aan de opdrachtgevers in rekening gebrachte, directe externe programmakosten. Om dezelfde reden zijn de overige baten, de baten welke niet gerelateerd zijn aan geleverde uren, separaat getoond.

Het AB heeft besloten dat zodra de algemene reserve het gewenste niveau heeft bereikt, de ODZOB in geval van positieve exploitatie een nacalculatie dient te maken van de gehanteerde tarieven, zodat tegen werkelijke kostprijs wordt afgerekend. Deze nacalculatie heeft er toe geleid dat de ODZOB een bedrag ter grootte van € 1.073.948,- aan deelnemers als tariefcorrectie dient terug te betalen, op basis van de door de deelnemers ingebrachte omzet gerealiseerd op uren. De tarieven van de deelnemers worden hierdoor gecorrigeerd met 6,6%. In het hiervoor getoonde overzicht zijn zowel de baten vóór als na tariefcorrectie opgenomen.

De totale baten zijn na tariefcorrectie € 1,086 mln. hoger dan begroot. Deze stijging is als volgt opgebouwd:

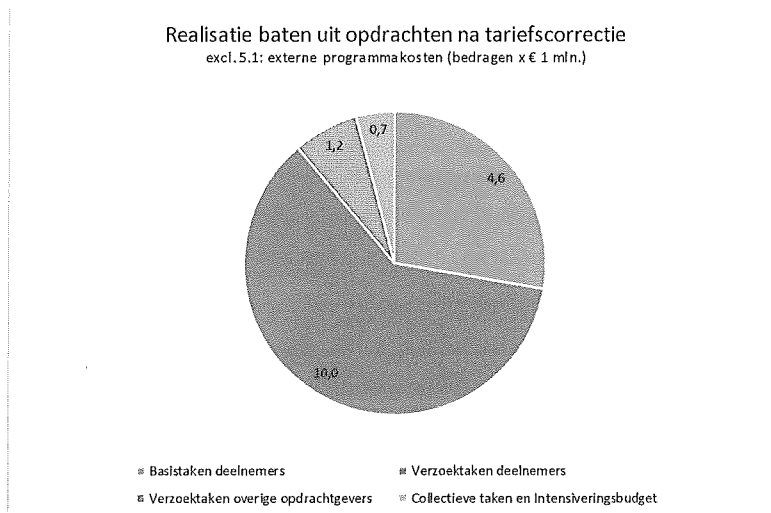
- Baten gerelateerd aan de deelprogramma's Basistaken, Verzoektaken en Collectieve taken en het intensiveringsbudget **+€ 0,353 mln.**
Daarbij zijn de baten gerealiseerd bij deelnemers circa € 0,600 mln. hoger en bij de niet deelnemers circa € 0,247 mln. lager dan begroot.
Van de totale opdrachten van deelnemers gerelateerd aan deze deelprogramma's nam de Provincie circa 36% voor zijn rekening. Het totaal aan opdrachten van niet deelnemers bedroeg circa 7 % (t.o.v. vorig jaar 9%)
- Baten gerelateerd aan externe programmakosten **+€ 0,658 mln.**
Deze baten betreffen de opbrengsten voor één op één aan opdrachtgevers doorberekende externe

projectkosten. Aangezien deze post vrijwel niet te ramen en budgetneutraal is, werd deze post niet begroot.

- Overige baten +€ 0,075 mln.

Onderstaand diagram geeft inzicht in de verdeling van de uit opdrachten gerealiseerde baten over de diverse categorieën.

Basistaken

De categorie basistaken betreft het landelijk basistakenpakket dat verplicht door de ODZOB uitgevoerd dient te worden. De baten uit basistaken blijven € 0,71 mln. achter bij de begroting. Dit wordt voor een bedrag van € 0,32 mln. veroorzaakt door de tariefcorrectie die is toegepast. Verder blijkt dat er voor de Provincie minder, en voor de overige deelnemers meer basistaken zijn verricht dan begroot. Waarschijnlijk is in de begroting de classificatie niet geheel correct geweest. Immers de Provincie heeft wel meer verzoektaken afgenomen. Aangezien deze verschuiving zich al eerder voorgedaan heeft, is met de ambtelijke vertegenwoordiging van de Provincie overeengekomen om de classificatie van zowel begroting als realisatie nader te analyseren. Voor de gegevens per individuele deelnemer, zie bijlage 1.

Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet genoemd zijn in het basistakenpakket. Verzoektaken kunnen uitgevoerd worden voor zowel deelnemers als niet-deelnemers.

Uit de tabel blijkt dat de baten uit verzoektaken € 1,257 mln. (zonder tariefcorrectie € 1,966 mln.) hoger zijn dan begroot. De deelnemers hebben € 1,504 mln. meer verzoektaken afgenomen dan voorzien in de begroting. En dat terwijl in de begroting een post van € 1,995 mln. opgenomen was voor opdrachten van deelnemers buiten de door hen opgegeven werkprogramma's. Dit betekent dat deelnemers in totaal € 2,788 mln. (vóór tariefcorrectie zelfs € 3,819 mln.) meer afgenomen hebben dan oorspronkelijk door henzelf geraamd in de werkprogramma's. De verzoektaken van deelnemers blijken in totaal daarmee 54% hoger dan opgegeven in de werkprogramma's. De totale omzet voor basis- en verzoektaken van deelnemers blijkt nu circa 24% hoger dan voorzien in de werkprogramma's.

De niet-deelnemers hebben gezamenlijk circa € 0,247 mln. minder verzoektaken afgenomen dan begroot. Voor de details per individuele deelnemer, zie bijlage 1.

Collectieve taken

De collectieve taken zijn conform begroting in rekening gebracht bij de deelnemers. Totaal was na begrotingswijziging, exclusief SSiB, een bedrag van € 0,555 mln. voorzien. Binnen dit budget is voor een bedrag van € 0,422 mln. (voor tariefcorrectie € 0,447) besteed aan de in paragraaf 2.3.3 beschreven activiteiten. De resterende activiteiten worden nog in 2018 uitgevoerd. Hiervoor is het restbedrag van € 0,108 mln. als vooruitontvangen opgenomen onder overlopende passiva.

Intensiveringsbudget

Voor 2017 werd (inclusief budgetoverheveling van 2016) een intensiveringsbudget beschikbaar gesteld van € 0,329 mln. In 2017 werd voor een bedrag van € 0,269 mln. (voor tariefcorrectie € 0,287 mln. gerealiseerd.

Voor het resterende bedrag van € 0,042 mln. dat onder vooruitontvangen bedragen is opgevoerd, worden in 2018 nog activiteiten verricht binnen het opgestelde plan zoals in paragraaf 2.3.4 is weergegeven.

In rekening gebrachte externe programmakosten

Bij de uitvoering van werkzaamheden voor opdrachtgevers kan de ODZOB geconfronteerd worden met externe projectkosten. Deze projectkosten worden één op één aan de betreffende opdrachtgever doorbelast waardoor ze tot een even grote batenpost zorgen. In de begroting is aangegeven dat deze lasten en baten (die de ODZOB slechts gedeeltelijk kan begroten) niet in de begroting zijn opgenomen, maar wel voor kunnen komen. In 2017 is voor een bedrag van ruim € 0,658 mln. aan dergelijke externe projectkosten gemaakt en bij de afnemers in rekening gebracht.

Deze baten bestaan uit de volgende posten:

• geluidssanering ISV:	€ 0,099 mln.
• projecten van deelnemers binnen werkprogramma's	€ 0,096 mln.
• projecten buiten de werkprogramma's	€ 0,463 mln.

Overige baten

De post overige baten is € 0,075 mln. hoger dan begroot. Begroot werden hier de aan latende partijen door te belasten garantiesalarissen (€ 0,208 mln.). In de realisatie bleek het door te belasten bedrag aan garantiesalarissen iets hoger te zijn en zijn er nog een aantal kleinere loongerelateerde posten aan de latende partijen doorbelast (jubileumuitkeringen e.d.). Verder zijn onder deze post enkele kleine overige inkomsten verantwoord.

3.2.3 Lasten**Algemeen**

Onderstaand overzicht geeft de vergelijking tussen de begrote en gerealiseerde lasten.

Lasten

* bedragen x € 1

NR	POST	Begroting primair 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting
1	PERSONEEL					
1.0	Aantal Fte's	167,8	168,5	181,4	175,5	13,0
1.1	Salariskosten	11.954.578	11.954.578	12.013.258	12.349.170	58.680
1.2	Opleidingskosten	240.000	240.000	140.917	142.387	-99.083
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UW0 art 17.3	0	0	0	0	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	327.759	327.759	312.290	372.642	-15.469
1.5	Overige personeelskosten	134.929	134.929	100.670	110.691	-34.259
1.6	Inhuur	1.470.636	1.532.458	2.363.104	1.906.537	830.646
	Totaal Personeel	14.127.902	14.189.724	14.930.238	14.881.427	740.514
2	UITBESTEDING					
2.1	Onderzoeken, advies	75.000	75.000	98.826	71.996	23.826
	Totaal Uitbesteding	75.000	75.000	98.826	71.996	23.826
3	KAPITAALLASTEN					
3.1	Afschrijving gebouwen	30.516	30.516	34.340	34.054	3.824
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	7.764	7.764	7.764	7.764	0
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	240.325	240.325	112.105	124.086	-128.220
3.4	Afschrijving overige	152.182	152.182	159.112	303.789	6.930
3.5	Rente wegens externe financiering	22.000	22.000	3.173	9.105	-18.827
	Totaal Kapitaallasten	452.787	452.787	316.494	478.798	-136.293
4	ORGANISATIEKOSTEN					
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	105.000	105.000	79.797	130.957	-25.203
4.2	Printen / kopiëren	40.000	40.000	50.581	3.678	10.581
4.3	ICT helpdesk / externe support	113.000	113.000	124.076	123.619	11.076
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	347.250	347.250	469.890	375.741	122.640
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	38.600	38.600	48.242	39.080	9.642
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	48.500	48.500	48.663	41.615	163
4.7	Verzekeringen	28.500	28.500	30.333	27.493	1.833
4.8	Leaseauto's	39.600	39.600	22.305	22.723	-17.295
4.9	Catering	7.000	7.000	0	2.742	-7.000
4.10	Huur gebouw	215.699	215.699	220.312	223.583	4.613
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	170.084	170.084	128.925	152.962	-41.160
4.12	Uitbesteding salaris administratie	40.000	40.000	41.143	36.151	1.143
4.13	Overige kosten	8.320	8.320	1.371	-41.208	-6.949
	Totaal Organisatiekosten	1.201.553	1.201.553	1.265.637	1.139.135	64.083
5	ONVOORZIEN					
5.1	Onvoorzien	75.000	75.000	0	0	-75.000
	Totaal Onvoorzien	75.000	75.000	0	0	-75.000
	Totaal lasten (voor project- en prog. kosten)	15.932.243	15.994.065	16.611.195	16.571.356	617.130
6	PROGRAMMA KOSTEN					
6.1	Externe kosten t.b.v. collectieve taken en intensiveringsbudget	98.000	98.000	82.166	337.793	-15.834
6.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	PM	PM	658.315	690.508	658.315
	Totaal Programmakosten	98.000	98.000	740.482	1.028.302	642.482
	Totaal lasten	16.030.243	16.092.065	17.351.677	17.599.657	1.259.612

Het totale kostenbedrag is circa € 1,260 mln. hoger dan begroot. Deze afwijking van kosten bestaat uit de volgende componenten:

- apparaatskosten (posten 1 t/m 5 uit voorgaand overzicht) + € 0,618 mln.
- externe kosten t.b.v. collectieve taken (werden nu uitgevoerd door eigen medew.) -/- € 0,016 mln.
- externe kosten t.b.v. opdrachten rechtstreeks doorbelast (budget neutraal) + € 0,658 mln.

Onderstaand worden de afwijkingen op de apparaatskosten nader toegelicht

Personeelslasten

De totale personeelslasten zijn € 0,741 mln. hoger dan begroot. Voor een juiste interpretatie van deze lastenverhoging is het van belang de afwijking van de personele bezetting t.o.v. de begroting te kennen. Onderstaand een overzicht van de gemiddelde bezetting waarbij de begrote en de gerealiseerde bezetting naast elkaar staan.

Bezetting

* aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Begroot primair 2017	Begroot na wijziging 2017	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2017	Ultimo 2017	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2016
Dienstverband	152,1	152,1	152,0	154,2	151,8
Inhuur / payroll	15,7	16,4	29,4	32,8	23,7
TOTAAL bezetting in FTE's	167,8	168,5	181,4	187,0	175,5

De totale bezetting bedroeg gemiddeld 181,4 FTE en was daarmee 12,9 FTE hoger dan begroot. Deze extra bezetting is rechtstreeks te relateren aan de extra uren die nodig waren voor de realisatie van de extra opdrachten en de daaraan gekoppelde extra baten. De baten waren bij een gelijkblijvend gemiddeld tarief circa 9% hoger. Daarvoor waren vanzelfsprekend ook meer medewerkers nodig. De toename van het aantal medewerkers was met 7,6% iets lager. Voor de realisatie van de extra baten zijn 15.679 extra productieve uren gemaakt. Hetgeen bij een norm van 1340 uur per productieve medewerkers 11,7 extra FTE's betekent. Het ziekte verzuim dat 0,5% hoger was dan begroot resulteert in een extra bezetting van circa 1 FTE. Daarnaast zijn er een aantal minder relevante factoren die van invloed waren op de bezetting. Deze heffen elkaar nagenoeg op. Gezien het belang van de personeelskosten voor de totale rekening worden onderstaand op regelniveau de afwijkingen toegelicht.

Salariskosten

De salariskosten zijn € 0,059 hoger dan begroot, bij een bezetting van medewerkers met een dienstverband die 0,1 FTE lager is dan begroot.

Deze kleine afwijking wordt verklaard door een gewijzigde samenstelling van het personeelsbestand en door afwijking van de geraamde cao stijging t.o.v. de gerealiseerde. De totale afwijking van de salariskosten is minder dan een half procent.

Inhuurkosten

De inhuurkosten zijn € 0,83 mln. hoger dan begroot. Deze extra kosten worden geheel veroorzaakt doordat er meer personeel ingehuurd is dan in de begroting voorzien (29,4 versus 16,4). De reden voor deze hogere inhuur is bovenstaand toegelicht en is m.n. gerelateerd aan de gerealiseerde extra baten. De kosten stegen minder dan op basis van de aantallen ingehuurd FTE's verwacht zou mogen worden. Dit is het gevolg van een lagere gemiddelde inhuurprijs dan voorzien in de begroting.

Opleidingskosten en individueel loopbaanbudget

Het totaal van de opleidingskosten en de kosten voor individueel loopbaanbudget blijft circa € 0,099 mln. achter op de raming van de begroting. In 2017 zijn goede vorderingen gemaakt met de strategische personeelsplanning. Hierdoor is het de verwachting dat in 2018 en 2019 beter zicht is op de opleidingsbehoefte waardoor het budget in die jaren waarschijnlijk beter benut zal worden.

Reis en verblijfkosten

De reis-en verblijfkosten bedragen € 0,312 mln. en zijn daarmee nagenoeg op het begrote niveau.

Overige personeelskosten

De post overige personeelskosten blijft € 0,034 mln. achter ten opzichte van de begroting en bedragen in totaal € 0,10 mln.

Uitbesteding

Onder de categorie uitbesteding zijn uitsluitend de kosten van externe onderzoeken en advies weergegeven. De post onderzoeken en advies betreft normaal gesproken voornamelijk de inhuur van consultancy, externe expertise en de accountant. De kosten waren in 2017 € 0,024 mln. hoger dan begroot. O.a. de kosten van de ondersteuning door Bizob, de kosten van het governance onderzoek (Arena) en de kosten voor fiscale advisering maken dat de realisatie afwijkt van de begroting.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bedragen € 0,316 mln. en blijven daarmee aanzienlijk (€ 0,136 mln.) achter op de begroting. Dit wordt o.a. veroorzaakt door lagere rentekosten (€ 0,019 mln.) en lagere afschrijvingskosten welke (€ 0,117 mln.). De lagere rentekosten zijn het gevolg van het feit dat de ODZOB na aflossing van de vier-jarige lening geen verdere externe financiering nodig heeft gehad in 2017. De afschrijvingslasten blijven achter als gevolg van het feit dat een aanzienlijk deel van het equipment dat de ODZOB bij de oprichting heeft aangeschaft inmiddels is afgeschreven en volledige vervanging nog niet nodig is gebleken. De investering voor de uitbreiding van de huisvesting zal voor het grootste deel in 2018 plaatsvinden en dan ook pas tot afschrijving leiden.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn € 0,064 mln. hoger dan begroot. Onder de post organisatiekosten worden diverse zaken geboekt. De gemelde afwijking is dan ook samengesteld uit diverse positieve en negatieve afwijkingen op de onderliggende posten.

De afwijkingen groter dan € 0,015 mln. worden onderstaand toegelicht:

Telefonie

Hoewel het budget voor kosten van telefonie i.v.m. een nieuwe aanbesteding al was verlaagd voor 2017, zijn de kosten toch nog met € 0,025 mln. achter gebleven. De besparing is groter dan verwacht.

Automatisering/licenties/onderhoud

De kosten voor automatisering zijn aanzienlijk (€ 0,123 mln.) hoger dan begroot. Dit is onder andere het gevolg van hogere kosten van digitale checklisten, hogere kosten i.v.m. migratie van SquitXO en een niet voorziene licentie voor Squit 20/20.

Lease-auto's

De kosten van lease-auto's waren (€ 0,017 mln.) lager dan begroot.

Service kosten gebouw

De servicekosten van het nieuwe gebouw zijn (-/- € 0,041 mln.) lager dan de inschatting

waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Overige kostensoorten

De overige kostensoorten tonen gezamenlijk een stijging van € 0,024 mln.

Onvoorzien

In de begroting was een post onvoorzien van € 0,075 mln. opgenomen. Deze is niet aangewend. Hierdoor is de overschrijding op andere kostenposten (o.a. inhuur) gedeeltelijk gecompenseerd.

Programmakosten

De post programmakosten betreft de direct project gerelateerde externe kosten die de ODZOB maakt ten behoeve van projecten van opdrachtgevers. Deze post is voor de ODZOB budget neutraal. De gemaakte kosten worden één op één doorbelast aan de opdrachtgevers. De gerealiseerde externe programmakosten zijn in te delen in twee categorieën: de externe kosten in het kader van de collectieve taken & intensiveringsbudget en de externe kosten in het kader van opdrachten.

De realisatie op collectieve taken & intensiveringsbudget is met € 0,016 mln. achtergebleven.

In de begroting is met betrekking tot externe kosten voor opdrachten aangegeven dat deze zich wel voor zullen doen, maar dat deze niet in de begroting zijn opgenomen. Dit in verband met het feit dat ze voor de ODZOB budgetneutraal en nauwelijks in te schatten zijn.

In 2017 is in dit kader voor een bedrag van ruim € 0,658 mln. aan dergelijke externe projectkosten gemaakt. Zoals ook bij de baten is toegelicht bestaan deze kosten uit:

- geluidssanering ISV: € 0,099 mln.
- projecten van deelnemers binnen werkprogramma's € 0,096 mln.
- projecten buiten de werkprogramma's € 0,463 mln.

Vennootschapsbelasting

In het overzicht baten en lasten is weergegeven dat de ODZOB over het jaar 2017 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Dit is conform de toelichting onder 2.4.5.5 met daarbij de opmerking dat het door de ODZOB, in overleg met extern adviseur, ingenomen standpunt nog definitief met de belastingdienst dient te worden afgestemd.

3.3 Incidentele lasten en baten

De in de paragrafen 3.2.2 en 3.2.3 gepresenteerde baten en lasten zijn een aantal posten opgenomen die een incidenteel karakter hebben. Deze resulteren in onderstaand overzicht:

Incidentele baten en lasten

* bedragen x 1 €

POST	Begroting primaire 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017 voor tariefcorrectie	Realisatie 2017 na tariefcorrectie	Realisatie 2016	Afwijking t.o.v. begroting na tariefcorrectie
Incidentele baten	208.333	208.333	283.335	283.335	564.393	75.001
Incidentele lasten	0	0	0	0	449.499	0

Baten:

Doorbelasting garantielonen aan latende partijen, begroot € 208.333, -, realisatie € 258.354,-.

Doorbelaste overige loongerelateerde kosten aan latende partijen, begroot € 0,-, realisatie € 10.861,-.

Overige inkomsten begroot € 0,- realisatie € 14.120,-.

Lasten:

In 2017 hebben zich geen lasten voorgedaan die als incidenteel te kwalificeren zijn.

3.4 Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden.

De verantwoording is opgesteld op basis van de voor de ODZOB van toepassing zijnde regelgeving waarbij het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. De omvang van het dienstverband kan nooit groter zijn dan 1,0 fte. Het voor de ODZOB toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2017 € 181.000, - en betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Voor de ODZOB wordt m.b.t. verslagjaar 2017 onderscheid gemaakt in:

- Leidinggevende topfunctionaris(sen);
- Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500, - of minder.

Het hierna volgende overzicht betreft een overzicht van de leidinggevende topfunctionaris(sen):

Leidinggevende topfunctionaris(sen)

* bedragen x € 1

Functionaris	J.M.L. Toisma
Functie(s)	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.046
Beloningen betaalbaar op termijn	7.092
<i>Subtotaal</i>	<i>113.138</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totale bezoldiging	113.138
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.222
Beloningen betaalbaar op termijn	6.830
Totaal bezoldiging 2016	104.052

In de volgende tabel zijn de leden van het AB en DB van de ODZOB opgenomen. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Ook ontvangen zij geen onkosten vergoeding van de ODZOB. Zij vallen hiermee onder de categorie topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500, - of minder.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500, - of minder (leden AB/DB)

Deelnemer	Naam		Van	Tot
Gemeente Asten	de heer Th.M. Martens (Theo)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Bergeijk	de heer M.M. Kuijken (Mathijs)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Best	de heer M. van Schuppen (Marc)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haens (Fons)	DB	1 januari 2017	8 juni 2017
Gemeente Bladel (plaatsvervangend)	de heer J.H.W.G. Heijman	AB	9 juni 2017	5 juli 2017
Gemeente Bladel	de heer A.J. van der Hout	AB	6 juli 2017	31 december 2017
Gemeente Cranendonck	de heer F.M. Kuppens (Frans)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Deurne	de heer M.H. Blemans (Marinus)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Eersel	de heer C.A.A.A. Tönissen (Chris)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Eindhoven	mevrouw M. Schreurs (Mary-Ann)	DB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Geldrop-Mierlo	mevrouw M. Verdouw (Miranda)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw A.A.H.C.M. van Extel - van Katwijk (Anke)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Heeze-Leende	mevrouw W.J.F. van der Rijt - van der Kruis (Wilma)	DB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Helmond	de heer P.H.M. Smeulders (Paul)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Laarbeek	de heer A.J.L. Meulensteen (Tonny)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Nuenen c.a.	de heer M. Jansen (Martien)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Oirschot	de heer F. van Hoof (Frans)	AB / DB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer C.H.A.M. van de Ven (Cees)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Someren	de heer L.J.M. van de Moosdijk (Leon)	DB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Son en Breugel	de heer T.J.H. van den Nieuwenhuijzen	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Valkenswaard	de heer M.J.A. Bax (Marcel)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Veldhoven	de heer P. Wijman (Piet)	DB	1 januari 2017	31 december 2017
Gemeente Waalre	de heer P.J. van Liempd (Paul)	AB	1 januari 2017	31 december 2017
Provincie Noord-Brabant	de heer J.J.C. van den Hout (Johan)	DB	1 januari 2017	31 december 2017

*AB = Lid Algemeen Bestuur

*DB = Lid Dagelijks Bestuur

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage 1.a Detailoverzicht baten per opdrachtgever (vóór
tariefcorrectie)

Opdrachtgever	Begroting na wijziging 2017 ¹⁾					Realisatie 2017 ²⁾ Voortariefcorrectie					Realisatie 2017 ³⁾ Voortariefcorrectie	
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	Totaalbasis- en verzoektaken	Collectieve taken ⁴⁾	Totaal in rekening te brengen baten en externe kosten	Totaal in rekening te brengen baten en externe kosten	Landelijke basistaken	Verzoektaken	Totaalbasis- en verzoektaken	Collectieve taken ⁴⁾	Totaal in rekening te brengen baten en externe kosten	Totaal in rekening te brengen baten en externe kosten
Asten	144.830	48.084	192.915	13.677	5.604	213.196	172.003	74.932	246.935	11.676	264.550	254.765
Bergelijk	119.567	106.121	224.688	15.461	3.253	243.403	92.570	161.821	254.391	13.200	270.713	262.117
Bergelijk	127.006	170.596	297.602	12.872	5.521	313.995	167.394	464.485	631.879	10.990	642.869	631.879
Blaaiel	145.598	107.055	252.653	13.156	16.561	265.814	128.012	198.072	326.085	11.243	337.328	326.085
Crandenrood	111.585	23.999	135.584	10.452	20.305	166.342	415.648	275.793	691.441	8.923	700.364	691.441
Deurne	266.852	224.431	491.283	23.758	13.307	528.349	96.398	104.378	200.776	17.241	218.017	200.776
Erssel	89.970	77.183	167.153	20.195	19.223	206.571	411.433	872.565	1.283.988	38.883	1.322.871	1.283.988
Gedrop-Mierlo	419.585	933.568	1.353.152	45.544	61.610	1.460.305	55.299	219.793	275.092	8.829	283.921	275.092
Gemeentebest	72.781	116.684	189.465	10.342	18.433	218.241	413.828	615.652	1.029.479	20.698	1.050.177	1.029.479
Heeze-Leende	61.976	34.630	96.607	6.380	8.280	111.267	341.715	310.457	652.172	22.294	674.466	652.172
Holmstede	336.255	376.497	712.752	26.113	35.783	774.649	187.130	532.536	719.666	13.482	733.148	719.666
Lumbeek	199.976	90.163	290.139	15.791	15.068	321.997	170.622	187.122	357.744	12.207	370.951	357.744
Nuenen	51.075	103.863	155.037	11.360	0	166.397	66.414	187.122	253.537	9.698	263.235	253.537
Onschot	119.037	22.070	141.108	14.299	11.829	167.235	104.183	310.457	357.744	12.207	370.951	357.744
Russeld de Mierden	98.272	0	98.272	12.286	0	110.558	104.183	310.457	357.744	12.207	370.951	357.744
Schinnen	208.336	309.384	517.720	21.245	3.844	542.809	237.701	411.715	649.416	18.138	667.554	649.416
San en Breugel	75.282	66.278	141.560	14.233	7.886	165.779	66.517	114.763	181.280	12.151	193.431	181.280
St. Anthonis	79.568	39.034	118.602	12.039	3.844	134.506	124.988	244.684	369.672	10.657	380.329	369.672
Veldhoven	15.746	15.746	31.492	12.483	20.997	252.244	48.224	51.310	99.534	4.554	104.088	99.534
Waalre	19.376	30.942	50.318	12.483	20.997	252.244	48.224	51.310	99.534	4.554	104.088	99.534
SUBOTAAL deelnemende gemeenten	3.240.216	3.241.055	6.481.272	341.227	248.536	6.729.803	3.168.825	6.038.259	9.221.634	210.954	9.432.589	9.432.589
Provincie Noord-Brabant	2.022.246	3.302.853	5.325.099	181.845	0	5.325.099	1.182.313	4.684.023	5.866.335	135.230	6.001.565	6.001.565
Deelnemers buiten werkpogram ⁵⁾	0	1.995.327	1.995.327	0	0	1.995.327	0	0	0	0	0	0
Oevering sluisen	0	1.402.000	1.402.000	0	0	1.402.000	0	1.155.083	1.155.083	0	1.155.083	1.155.083
Oevermeiveld buidjet 2016	0	0	0	0	29.485	29.485	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	5.262.562	8.011.335	13.273.897	341.227	248.536	13.522.433	4.072.938	11.277.264	16.200.442	446.613	16.643.877	16.643.877
¹⁾ Baten & inkomsten ter opbouw afnemende kosten												
²⁾ Totaal collectieve taken en internafdelingbudget te inkomende externe kosten												
³⁾ In 2018 worden projecten gerealiseerd ten bate van het resterende budget (budget 2017 € 555.080 - 7, realisatie 2017 € 446.613 = € 108.467)												
⁴⁾ In 2018 worden projecten gerealiseerd ten bate van het resterende budget (budget 2017 € 328.870 - 6, realisatie 2017 € 286.920 = € 41.950)												
⁵⁾ De realisatie deelnemers buiten werkpogramma is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom "Verzoektaken". In onderstaande tabel is ter info de realisatie t.o.v. de begroting weergegeven.												
Deelnemers buiten werkpogramma	0	1.995.327	1.995.327	0	0	1.995.327	0	2.723.976	2.723.976	0	2.723.976	2.723.976
TOTAAL	5.262.562	8.011.335	13.273.897	341.227	248.536	13.522.433	4.072.938	11.277.264	16.200.442	446.613	16.643.877	16.643.877

A

Bijlage 1.b Detailoverzicht baten per opdrachtgever (na tariefcorrectie)

Baten	Deelnemer	Begroting m.w.z. wijziging 2017 ¹⁾							Realisatie 2017 ²⁾ na tariefcorrectie							Realisatie 2016 na tariefcorrectie ³⁾		
		Landelijke basistaken	Verzoek taken	Totaal basis- en verzoektaken	Collectieve taken ⁴⁾	Intensivering budget ⁵⁾	Totaal	In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Totaal basis- en verzoektaken	Collectieve taken ⁴⁾	Intensivering budget ⁵⁾	Totaal		In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken
Asten		144.830	48.084	192.915	13.677	6.604	213.196	0	213.196	160.083	69.979	230.612	11.031	5.932	247.575	10.489	258.064	245.893
Bergijk		119.567	105.121	224.688	15.461	3.253	243.403	0	243.403	86.451	151.124	237.575	12.470	2.922	250.968	13.105	266.072	281.815
Best		127.006	170.596	297.602	13.872	5.521	315.995	0	315.995	156.282	43.782	590.073	10.382	4.959	605.414	12.845	618.259	481.758
Bladel		145.598	107.056	252.654	13.169	16.561	282.384	0	282.384	117.683	185.913	303.596	10.622	14.875	322.093	13.025	342.118	461.330
Cranendonk		111.585	23.999	135.584	10.452	20.305	166.342	0	166.342	127.086	257.562	385.058	8.430	18.240	417.728	7.682	419.410	386.481
Deurne		266.852	224.431	491.283	23.758	13.307	528.349	0	528.349	388.173	97.918	786.090	18.162	11.953	817.205	17.624	834.829	703.854
Enschede		89.970	77.183	167.153	20.195	19.223	206.571	0	206.571	69.998	97.478	187.476	16.288	17.266	221.031	6.887	227.918	276.238
Endhoven		419.586	933.566	1.353.152	45.544	61.610	1.460.305	0	1.460.305	384.236	814.886	1.199.123	38.733	55.340	1.291.196	88.497	1.379.693	1.503.153
Geldrop-Mierlo		72.781	116.684	189.465	10.342	18.433	218.241	0	218.241	51.443	205.265	256.708	8.341	16.557	281.807	13.571	295.377	341.108
Genenlê-Bakel		386.643	196.232	582.875	24.244	22.377	629.496	0	629.496	386.473	91.428	1.935.494	19.554	20.100	1.001.082	29.704	1.030.785	886.248
Herzele-Lentde		61.976	34.630	96.607	6.380	8.280	111.267	0	111.267	104.085	210.574	51.146	7.437	22.137	247.278	24.121	274.448	254.448
Helmond		336.255	376.497	712.752	26.113	35.783	774.649	0	774.649	315.126	289.535	604.662	21.061	32.476	662.265	22.355	684.620	707.860
Laarbeek		199.978	90.183	290.161	17.931	16.068	321.997	0	321.997	174.389	127.974	302.073	14.736	14.432	326.509	15.860	342.375	436.113
Nuenen		51.075	103.963	155.037	15.791	16.068	321.997	0	321.997	174.389	127.974	302.073	14.736	14.432	326.509	15.860	342.375	436.113
Onischoot		119.097	22.070	141.168	14.299	11.660	166.397	0	166.397	159.343	369.833	529.166	11.933	10.625	531.353	12.952	564.305	569.765
Reusel-De Mierden		98.272	0	98.272	12.286	0	110.558	0	110.558	92.206	70.860	168.157	9.909	0	178.066	9.098	187.163	151.161
Savvenet		208.336	309.384	517.720	21.245	3.844	542.809	0	542.809	221.989	384.499	606.488	17.135	32.493	627.026	20.670	697.497	609.847
Son en Breugel		79.282	98.378	177.660	14.233	2.698	194.279	0	194.279	125.769	107.177	232.945	11.479	7.084	251.508	9.886	261.404	295.318
Valkenswaard		116.580	116.580	233.160	12.439	3.844	134.506	0	134.506	62.944	231.576	284.470	9.710	3.453	297.633	6.551	304.184	249.542
Veldhoven		96.744	135.021	231.764	12.483	20.097	265.244	0	265.244	116.726	228.510	345.236	10.088	18.860	374.184	32.810	406.973	349.335
Waalre		19.376	30.942	50.318	5.334	3.253	58.905	0	58.905	47.918	92.954	43.202	2.922	100.179	93.108	107.797	82.445	
Subtotaal deelnemende gemeenten		3.239.218	3.211.055	6.450.273	311.277	298.229	7.061.529	0	7.061.529	3.400.129	5.655.935	9.125.832	272.256	269.556	5.669.027	935.611	6.053.312	6.450.317
Provincie Noord-Brabant		2.092.246	3.102.953	5.195.199	181.845	0	5.517.044	0	5.517.044	1.110.696	4.327.880	5.438.576	146.667	0	5.585.243	130.719	5.715.962	5.894.022
Deelnemers buiten werkpogram ¹⁾		0	1.995.327	1,995,327	0	0	1,995,327	0	1,995,327	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige klanten		0	1,402,000	1,402,000	0	0	1,402,000	0	1,402,000	0	1,155,083	1,155,083	0	0	1,155,083	131,985	1,286,068	1,680,372
Totaal		5.331.464	5.313.008	10.644.472	311.122	298.229	14.075.800	0	14.075.800	4.510.825	11,168,226	15,719,351	421,922	268,554	16,440,027	658,315	17,098,342	17,035,654
¹⁾ Rijksoverheid, 1-1-2017 tot 31-12-2017 ²⁾ Totaal collectieve taken en intensivering budget te wijten aan tariefcorrectie ³⁾ In 2018 worden projecten gerealiseerd ten laste van het resterende budget (budget 2017 € 555.050 -/- realisatie 2017 € 446.613 = € 108.447) ⁴⁾ In 2018 worden projecten gerealiseerd ten laste van het resterende budget (budget 2017 € 338.893 -/- realisatie 2017 € 286.920 = € 51.973) ⁵⁾ De realisatie deelnemers buiten werkpogram is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom "Verzoektaken", in onderstaande tabel te vinden de begroting weergegeven.																		
Deelnemers buiten werkpogram		0	1,995,327	1,995,327	0	0	1,995,327	0	1,995,327	0	2,543,914	2,543,914	0	0	2,543,914	427,977	2,971,891	2,270,138

Bijlage 2 Samenvatting geïntervieweerde risico's ODZOB

Risico		Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings waarde in €
			1) kans	2) effect in €	3) score	
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3	Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z.t. Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties dergelijke van situaties, en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	60%	425.000	8	255.000
1.6	Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	500.000	9	200.000
2	Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	800.000	6	120.000
b. Informatie risico's						
3	Ongewenst Informatielek	Indien vertrouwelijke informatie publiek wordt gemaakt kan dit leiden tot schadeclaims van de betrokken partijen.	60%	200.000	8	120.000
c. Imago/politieke risico's						
4	Onvoldoende kwaliteit geleverde producten / adviezen		40%	100.000	6	40.000
d. Materieel risico's						
e. Procedure risico's						
f. Aansprakelijkheidsrisico's						
8.2	Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's						
9.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	350.000	6	140.000
9.3	Indexering begroting politieke discussie	Zo efficiënt mogelijk werken. Door goede communicatie met de deelnemers bewerkstelligen dat een realistische begroting met realistische indexering wordt vastgesteld.	40%	160.000	6	64.000
10.3	Mislopen (deels) subsidies en vooruitwerken op nog te ontvangen subsidiegelden	1) Subsidiemogelijkheden als vast aandachtspunt meenemen in agenda/overleg accountmanager/directeur bedrijfsvoering. 2) Procedure opstellen voor opstarten subsidieprojecten opdat geborgd wordt dat subsidievoorwaarden bekend zijn en opgevolgd worden.	40%	100.000	6	40.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's						
i. Personeelsrisico's						
12.2	Mis-match personeel versus werk, inclusief boventalligen	Goede monitoring ontwikkelingen, verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen.	40%	220.000	6	88.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				4.617.500		1.772.000

Toelichting bij de kolommet:

- Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
- Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
 - < € 100.000: wegingsfactor 1
 - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
 - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
 - > € 1.000.000: wegingsfactor 4
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 330.750,-.

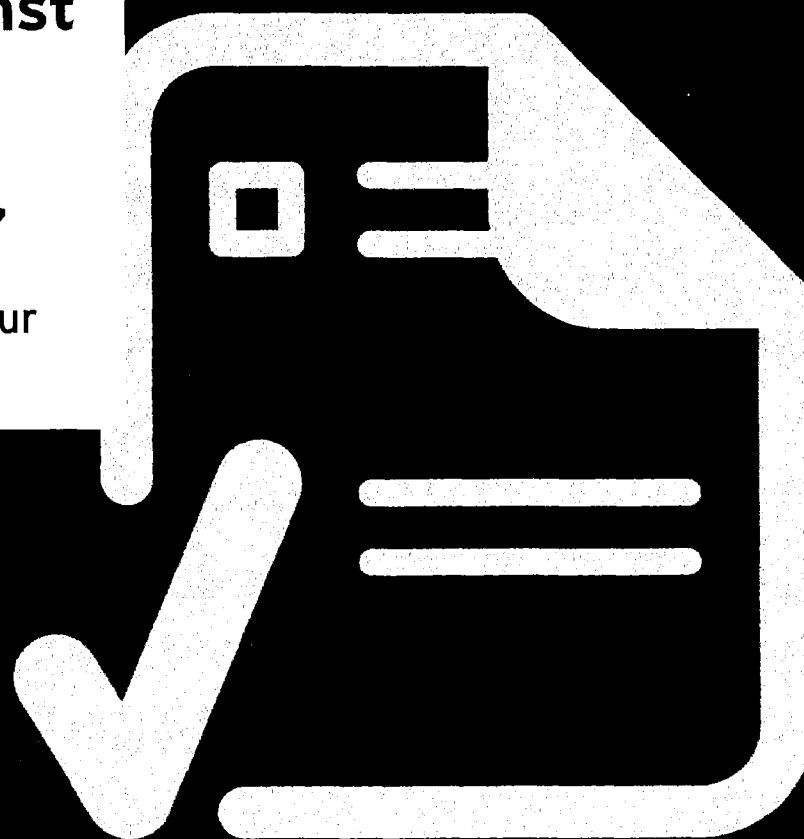
A

Bijlage 3 Controleverklaring

**Gemeenschappelijke
Regeling Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant
Uitkomsten controle en
overige informatie 2017**

Rapportage aan het algemeen bestuur

**Building a better
working world**

Het algemeen bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035
5601 KA EINDHOVEN

Eindhoven, 5 april 2018

REQ2317443/hb

Uitkomsten controle en overige informatie 2017

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2017 van Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. In het hoofdstuk Kernpunten uit onze rapportage vindt u een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten van onze controle.

In de paragraaf Onze analyse van het resultaat 2017 van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole geven wij onze mening over de kwaliteit van het resultaat en significante transacties en/of ongebruikelijke mutaties op de balans of resultaatrekening.

De paragraaf Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole biedt informatie over de gesignaleerde kernpunten van de controle en overige punten.

In de paragrafen daarna gaan we in op onze onafhankelijkheid en op onze conclusie met betrekking tot het jaarverslag.

De bijlagen bevatten informatie over onze werkwijze, de reikwijdte van de accountantscontrole en de eventuele inzet van deskundigen, de kwaliteit van de interne beheersorganisatie en de controleverschillen.

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door onze beroepsgroep NBA, de politiek en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid, ondersteunen wij volledig. In dit verband onderstrepen wij het belang van het voeren van een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur. Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces en van de corporate governance als geheel.

Het concept van dit verslag is d.d. 15 maart 2018 besproken met de directeur, de portefeuillehouder Financiën en met de controller.

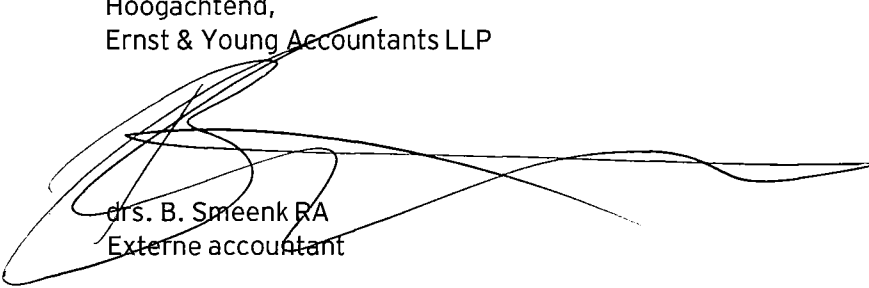
Building a better
working world

Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het dagelijks bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het algemeen en dagelijks
bestuur en mag niet door anderen worden gebruikt.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele
vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te
beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. B. Smeenk RA
Externe accountant

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen	18
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	5	Controleaanpak en -uitvoering	
Onze analyse van het resultaat 2017		Jaarverslag	
Onze analyse van de financiële positie 2017		Onafhankelijkheid	
Onze analyse van de gehanteerde grondslagen		Verklaring van verantwoordelijkheden	
Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle		Controleverschillen	
		Totaal aantal pagina's in dit rapport: 27	
Kwaliteit beheersorganisatie	13		
Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override			
Bevindingen interne beheersing en automatisering			
Rechtmatigheidsbeheer	15		

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (hierna: ODZOB) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van ODZOB gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In totaal resteren in de jaarrekening 2017 geen ongecorrigeerde controleverschillen, welke de rapporteringstolerantie overschrijden.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijk regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.
Belangrijke voorwaarde: ongewijzigde vaststelling	Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2017

Uw resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2017 bedraagt voor tariefscorrectie € 1.074.000 voordelig, ten opzichte van een begroot saldo van € 174.000 voordelig. Na tariefscorrectie bedraagt het gerealiseerd resultaat over 2017 € 0.

Het resultaat over 2017 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven.

Resultaat 2017 ten opzichte van de gewijzigde begroting			
Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting
Totale lasten	16.092	17.351	1.259
Totale baten (voor tariefscorrectie)	16.266	18.425	2.159
Totaal saldo van baten en lasten	174	1.074	900
Tariefscorrectie	-	(1.074)	(1.074)
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Mutaties in reserve	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	174	-	(174)

Uw begrotingsbeheer

In de jaarrekening is in de paragraaf Overzicht van baten en lasten (pagina 45 tot en met 53) een analyse opgenomen van het gerealiseerde resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting. De lasten met de belangrijkste en meest opvallende afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving afwijking	Voordelig	Nadelig
Bedragen x € 1.000		
1. Inhuur personeel		830
2. Kapitaallasten	136	
2. Automatisering/licenties		123
3. Programmakosten		658
4. Onvoorzien	75	
5. Overige	141	
Totaal	352	1.611
Saldo afwijking ten opzichte van gewijzigde begroting	1.259	

De verschillen tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting zijn aanzienlijk. Per saldo bedraagt de positieve afwijking ten opzichte van de begroting voor tariefscorrectie € 900.000.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2017

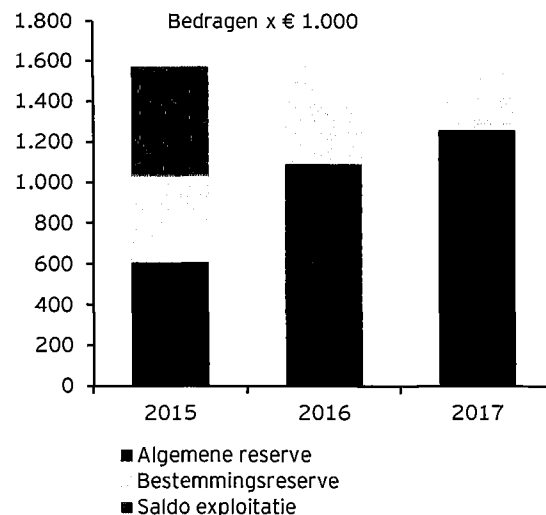
Dit voordeel wordt met name veroorzaakt doordat de ODZOB meer taken heeft uitgevoerd dan vooraf begroot (voordeel € 353.000). Dit verklaart ook de hogere kosten voor de inhuur van personeel (zie tabel hierboven). Daarnaast is er voor € 658.000 aan externe programmakosten gerealiseerd voor verschillende projecten welke in de begroting – zoals in de begroting ook toegelicht – niet betrouwbaar zijn in te schatten en derhalve niet zijn begroot. Tegenover deze kosten staan dezelfde projectopbrengsten, waardoor deze activiteiten budgetneutraal zijn.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2017

Analyse van de financiële positie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2017 volgens de jaarrekening € 1,6 miljoen en heeft zich vanaf 2015 als volgt ontwikkeld:

Eind 2016 heeft het algemeen bestuur de financiële verordening aangepast. Hierbij is besloten om in geval van een positief resultaat, vóór het vaststellen van het rekeningresultaat, tariefegalisatie toe te passen indien de algemene reserve het gewenste niveau heeft bereikt. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2016 heeft het algemeen bestuur besloten om € 170.000 over te hevelen vanuit de bestemmingsreserve naar de algemene reserve, waarmee de algemene reserve op niveau is gebracht.

Doordat de algemene reserve ultimo 2017 op het gewenste niveau is, is het volledige resultaat over boekjaar 2017 (€ 1.074.000) via de tariefegalisatie verrekend met de deelnemers, waardoor het gerealiseerde resultaat over 2017 € 0 bedraagt. De tariefegalisatie vindt plaats op basis van de in 2017 door de deelnemers werkelijk afgenomen uren.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2017

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Om adequaat en effectief te kunnen anticiperen op financiële risico's, zonder iedere keer een beroep te moeten doen op de deelnemers, houdt ODZOB een algemene reserve aan. Op dit moment is de gewenste omvang van de algemene reserve gekoppeld aan de geïdentificeerde risico's. De algemene reserve wordt daarbij door het dagelijks bestuur toereikend geacht wanneer deze 100% van de berekende risico's uit het weerstandsvermogen dekt. Wij merken op dat de bepaling en inschatting van de risico's zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de verantwoordelijkheid is van het dagelijks bestuur. We benadrukken dat deze paragraaf niet aan accountantscontrole onderhevig is. Het vaststellen van het risicoprofiel en de daarbij behorende weerstandsvermogen is dan ook een samenspel tussen dagelijks en algemeen bestuur.

In 2017 is door het algemeen bestuur de "Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018" vastgesteld, welke vanaf 1 januari 2018 van toepassing is. Deze nota voorziet in een nieuwe rekenregel voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve met ingang van 2018. Onder deze nieuwe methodiek wordt de streefwaarde van de algemene reserve gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting (middels een staffelregeling). Er is gekozen voor deze nieuwe methodiek omdat deze eenvoudiger en objectiever te berekenen is en minder afhankelijk is van schommelingen (baten zijn relatief stabiel). Wij adviseren ook onder de nieuwe methodiek de omvang van de algemene reserve af te blijven zetten tegen (ontwikkelingen in) de geïdentificeerde risico's.

Op grond van de nieuwe methodiek is de algemene reserve ultimo 2017 € 62.000 hoger dan benodigd. Het voornemen bestaat om het overschot ad € 62.000 in 2018 terug te betalen aan de deelnemers.

ODZOB heeft per 31 december 2017 een solvabiliteit van 23,8% (2016: 15,7%). De verbetering van de solvabiliteit is het gevolg van aflossing van de vaste schulden (€ 500.000) en het feit dat voorschotnota's voor het nieuwe jaar ultimo 2017 nog niet zijn verstuurd (ultimo 2016 wel, waardoor deze een verhogend effect op het balanstotaal hadden).

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2017

Financiering

Zoals blijkt uit de paragraaf financiering is in 2017 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

Vanaf de invoering van de wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtoollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2017 heeft de ODZOB een bedrag van € 2.618.000 (2016: € 3.099.000) uitgezet in de schatkist. De daling van het bedrag wat is aangehouden in de schatkist is met name het gevolg van een aflossing op de langlopende lening ad € 500.000 in 2017. De langlopende leningen zijn hiermee ultimo 2017 geheel afgelost.

De ODZOB heeft in de toelichting bij de jaarrekening adequaat gerapporteerd over het schatkistbankieren. Hierbij blijkt dat het drempelbedrag in het eerste kwartaal is overschreden. Deze kleine overschrijding is veroorzaakt doordat er na de dagelijkse afstorting van de overtoollige middelen nog een aantal bedragen zijn binnengekomen die een te hoog eigen banksaldo veroorzaken. Hoewel hiermee formeel gezien sprake is van een rechtmatigheidsfout zijn er geen financiële consequenties en is er geen sprake van een financiële onrechtmatigheid. Om deze reden hebben wij deze onrechtmatigheid niet opgenomen in ons overzicht met controleverschillen. Wij hebben vastgesteld dat hierover adequaat is gerapporteerd in de jaarrekening.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Kwaliteit jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de wet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Significante schattingsposten

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Wij kunnen ons met deze schattingen verenigen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Naleving Europese aanbestedingsregels

Geen onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Europese aanbestedingsregels aanbesteed.

Als onderdeel van de controle op de rechtmatigheid van handelen vragen wij uw organisatie om jaarlijks een inkoopanalyse uit te voeren. Hierin wordt nagegaan of bij de inkopen voldaan is aan de aanbestedingsregels. ODZOB heeft de interne aanbestedingsregels niet opgenomen in het normenkader, zodat onze controle primair toeziet op naleving van de nationale en Europese aanbestedingsregels.

Het dagelijks bestuur heeft in 2017 een inkoopanalyse opgesteld, in nauwe samenwerking met Bizob. Hierbij is voor de gehele inkoopmassa over 2017 getoetst of voldaan is aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Op grond van onze controlewerkzaamheden zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Dit betekent dat in materiële zin de Europese en nationale aanbestedingsregels juist zijn gevolgd.

Ten aanzien van de uitvoering van de WABO-wet maakt ODZOB gebruik van een aantal IT-applicaties welke worden afgenomen van één leverancier. Het dagelijks bestuur is voornemens om met het oog op de nieuwe Omgevingswet een aanbesteding op te starten voor een (nieuw) pakket welke de uitvoering van de Omgevingswet ondersteunt. De tussenliggende jaren worden daarbij als overgangsfase gezien. Wij adviseren u in overleg met Bizob na te gaan of dit standpunt voor de komende jaren past binnen de geldende aanbestedingsregels.

Reservering jaarlijks niet gelijkblijvende verlofsaldi

De verslaggevingsregels onder het BBV bepalen dat voor jaarlijks gelijkblijvende arbeidsgelerateerde verplichtingen geen verplichting dient te worden gevormd. Binnen de ODZOB was in de laatste jaren een forse groei van het niet opgenomen verlofsaldo zichtbaar. Het dagelijks bestuur is gezien deze groei, mede veroorzaakt door de introductie van het flexibel werken en de invoering van het individueel keuzebudget, van mening dat de huidige niet opgenomen verlofsaldo gedeeltelijk geen jaarlijks gelijkblijvend karakter heeft.

Om dit te kunnen beoordelen heeft het dagelijks bestuur een analyse gemaakt om de niet gelijkblijvende verplichtingen te bepalen. Op basis van deze analyse zal jaarlijks een verplichting worden gevormd voor het surplus aan verlofsaldi ten opzichte van de analyse.

Voordeel van deze methodiek is dat indien in enig jaar de bovengemiddelde verlofsaldi worden opgenomen dit niet leidt tot een schommeling in het resultaat, maar leidt tot een verlaging van deze reservering. Wij achten deze reservering derhalve een goede manier om de jaarlijkse resultaten en de begroting vooraf beter te kunnen beheersen.

Wij merken op dat het aantal uren in de berekende verplichting in 2017 verder is gestegen ten opzichte van 2016. Wij adviseren het management om actief te sturen op het terugdringen van de verlofsaldi.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet normering topinkomens (WNT)	Vennootschapsbelastingplicht
Over 2017 voldaan aan de WNT; toelichting op de WNT in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden. In het kader van de jaarrekening 2017 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.	Op basis van interne analyse geen sprake van Vpb-plicht; definitief standpunt Belastingdienst op dit moment nog niet bekend Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidsondernemingen van kracht. Als gevolg van deze nieuwe wetgeving is voor overheidsbedrijven – waaronder ODZOB – vanaf 2016 mogelijk sprake van Vpb-plicht. Er is sprake van Vpb-plicht indien en voor zover er een onderneming wordt gedreven. Om de gevolgen van de nieuwe wetgeving in kaart te brengen heeft ODZOB, in samenspraak met een externe belastingadviseur, de activiteiten voor de Vpb geclusterd en een Vpb-analyse uitgevoerd voor al haar (geclusterde) activiteiten. ODZOB onderkent de volgende clusters c.q. activiteiten: - Advies en expertisetaken - Vergunningen en meldingen - Toezicht en handhaving - Detacheringen niet-deelnemers ODZOB stelt zich op het standpunt dat zij enkel onbelaste en vrijgestelde activiteiten verricht (vrijgestelde activiteiten ten behoeve van deelnemers en onbelaste activiteiten aangezien het belang en financiële resultaat van taken voor derden zeer beperkt is). ODZOB heeft haar standpunt voorgelegd aan de Belastingdienst. Met betrekking tot een aantal posten heeft de belastingdienst kanttekeningen geplaatst en om een nadere onderbouwing van de door ODZOB gemaakte keuzes gevraagd. Omdat de Belastingdienst nog geen definitieve uitspraak heeft gedaan, is het nog niet zeker of ODZOB vennootschapsbelasting moet gaan betalen. Op dit moment is het de verwachting van de ODZOB dat er geen Vpb-plicht is en is er geen Vpb-last opgenomen. Deze onzekerheid is door de ODZOB in de jaarstukken toegelicht. Wij kunnen instemmen met de positie die de ODZOB heeft ingenomen en benadrukken dat uitspraken van de Belastingdienst alsnog tot Vpb-betalingen over het jaar 2017 kunnen leiden.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override

Fraude en de naleving van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het algemeen bestuur als bij het dagelijks bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving of statuten, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Bevindingen interne beheersing en automatisering

Interne beheersing

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2017 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

De belangrijkste financiële processen die wij binnen uw organisatie onderkennen zijn:

- inkoop en aanbesteding
- projecten (inclusief facturatie)
- personeel
- automatisering/ICT

Wij merken volledigheidshalve op dat wij de werking van de interne beheersmaatregelen niet hebben getest. Wij hebben onze controleaanpak voor de jaarrekeningcontrole 2017 op een gegevensgerichte manier ingestoken. Onderdeel van deze controleaanpak is het uitvoeren gegevensgerichte detailtesten, waarbij wij de getrouwheid en rechtmatigheid van transacties binnen de reguliere processen door ons wordt vastgesteld. Onze volledig gegevensgerichte controleaanpak is onder meer ingegeven door de meer stringente eisen welke aan interne beheersmaatregelen worden gesteld. Hierdoor is een meer gegevensgerichte controleaanpak voor ons op dit moment efficiënter.

Op basis van onze tussentijdse controle is gebleken dat de processen binnen de ODZOB in de basis op orde zijn. Wij hebben geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Bevindingen rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Bij onze controle op de rechtmatigheid hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- het rechtmatigheidsbeheer
- de begrotingsrechtmatigheid
- het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium
- de niet-financiële beheershandelingen

Rechtmatigheidsbeheer

Het controleprotocol voor de jaarrekeningcontrole 2017 is op 5 oktober 2017 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het normenkader is intern bij uw organisatie niet vertaald in interne controleprotocollen, de geïdentificeerde risico's en de getroffen beheersmaatregelen zijn dan ook niet zichtbaar in kaart gebracht. Gezien de beperkte omvang van de organisatie is er geen sprake van een verbijzonderde interne controle.

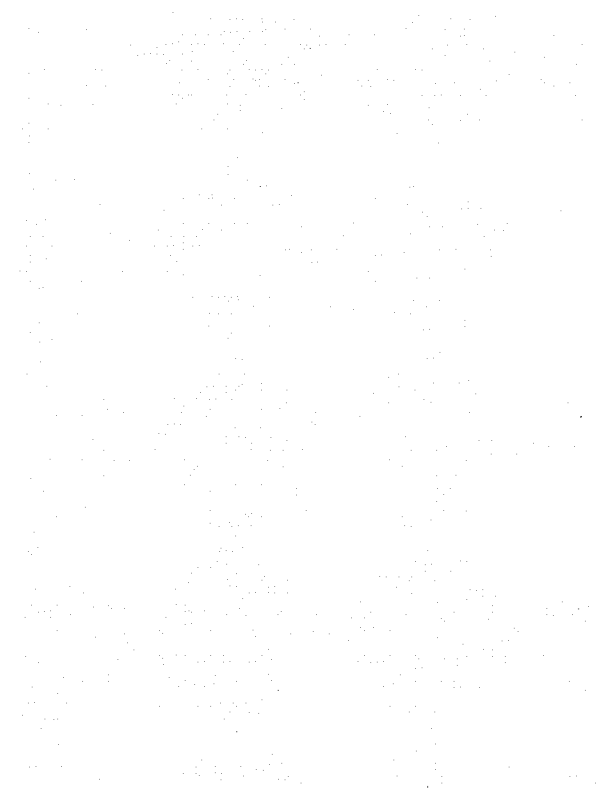
Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. In het controleprotocol is vastgelegd dat het dagelijks bestuur overschrijdingen van meer dan € 50.000 op kredieten en programma's meldt aan het algemeen bestuur. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning-en-controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Rechtmatigheidsbeheer

Bevindingen rechtmatigheidsbeheer

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid.

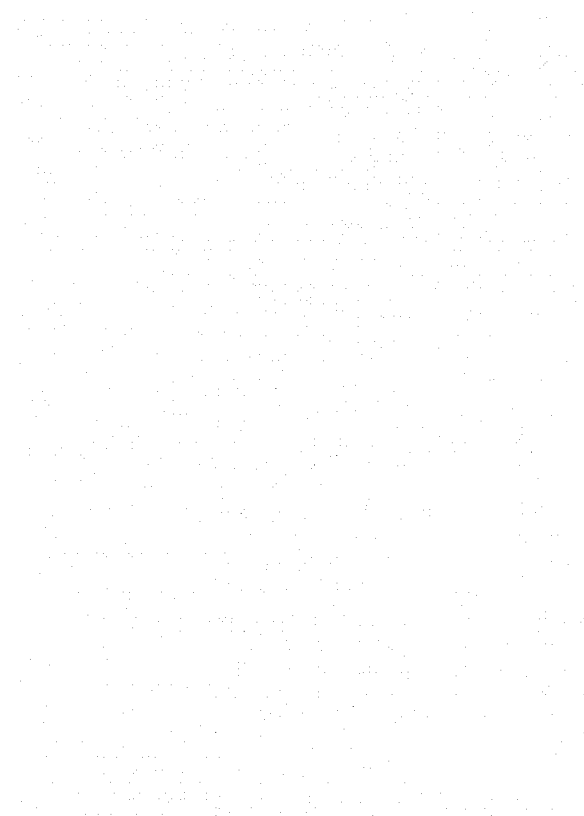
Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneideregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. We constateren dat op totaal lastenniveau de totale lasten ter hoogte van € 17.351.000 de gewijzigde begroting ter hoogte € 16.092.000 overschrijden. De totale overschrijding van de lasten bedraagt € 1.259.000. Tegenover deze overschrijding staan echter ook hogere baten, doordat ODZOB meer taken heeft uitgevoerd dan vooraf begroot. Aangezien tegenover deze hogere lasten ook hogere baten staan, telt deze begrotingsoverschrijding niet mee in het kader van de rechtmatigheid.

De afwijkingen van de baten en lasten op subcategorieniveau zijn in de jaarrekening op pagina 45 tot en met 53 inzichtelijk en toereikend toegelicht. Daar de afwijkingen toereikend zijn toegelicht en de kostenoverschrijding wordt gecompenseerd door kostendekkende omzet hebben de afwijkingen geen impact op ons rechtmatigheidsoordeel.

Rechtmatigheidsbeheer

Bevindingen rechtmatigheidsbeheer

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde kredieten. Wij stellen vast dat er geen sprake is van kredietoverschrijdingen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Er zijn geen bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de ODZOB betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Bijlagen

Controleaanpak en -uitvoering	19
Jaarverslag	21
Onafhankelijkheid	22
Verklaring van verantwoordelijkheden	24
Controleverschillen	26

Bijlage - Controleaanpak

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en -uitvoering

Wij hanteren een volledig gegevensgerichte controleaanpak. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2017 onderkend.

Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed in het kader van onze controleaanpak:

- Financiële positie en kwaliteit resultaat
- De toepassing van de tariefegalisatie
- Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- Overlopende posten in de jaarrekening
- (Aanbestedings)rechtmatigheid
- Wet normering topinkomens

Bijlage – Controleaanpak

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Het algemeen bestuur stelt de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het dagelijks bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur.

Op grond van de jaarrekening 2017 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 175.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 525.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur in het controleprotocol 2017 bepaald op € 50.000.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Bijlage - Jaarverslag

Inleiding

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige gegevens. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de gemeenschappelijke regeling bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen.

Bijlage - Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

1. Langdurige betrokkenheid
2. Samenloop van dienstverlening
3. Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's (organisaties van openbaar belang) vanaf 1 januari 2013. De Nederlandse regeling aangaande de roulatie van accountantskantoren is door de invoering van de Europese verordening komen te vervallen. Dit betekent dat roulatie van de accountantsorganisatie moet plaatsvinden na het uitvoeren van een controleopdracht gedurende tien opeenvolgende jaren bij een OOB-cliënt. Na tien jaar geldt een afkoelingsperiode van vier jaar. Voor nadere informatie met betrekking tot kantoorroulatie verwijzen wij naar [NBA Alert 38](#).

Op 17 juni 2016 werd een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren.

Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- drs. B. Smeenk RA, Executive Director, betrokken sinds boekjaar 2013
- drs. M.J.F. van de Rijt, Manager, betrokken sinds boekjaar 2017

Dit betekent dat de komende jaren nog geen sprake is van verplichte rotatie.

Bijlage - Onafhankelijkheid

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurance-diensten. Voor niet-OOB's, zoals Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurance-dienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance-team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is of;
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Deze zijn er niet geweest.

Bijlage – Verklaring van verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna: onregelmatigheden) berust zowel bij het algemeen bestuur als bij dagelijks bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Bijlage – Verklaring van verantwoordelijkheden

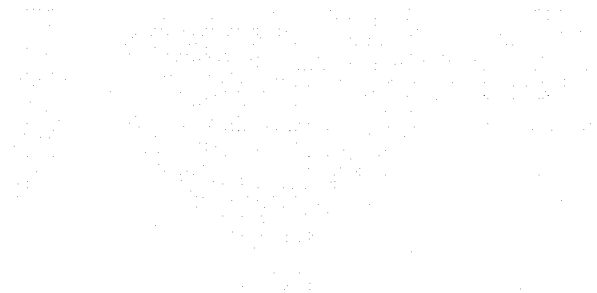
Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk Kwaliteit beheersorganisatie.

Letter of Representation

Wij vragen het dagelijks bestuur op datum van afgifte controleverklaring om een Letter of Representation. Afhankelijk van de specifieke situatie van de gemeenschappelijke regeling kunnen aan onze standaard Letter of Representation aanvullende paragrafen worden toegevoegd.

Bijlage - Controleverschillen

Overzicht van gecorrigeerde controleverschillen

Gecorrigeerde controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de gemeenschappelijke regeling heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd.

Geen van de door ons geconstateerde verschillen overtreft de overeengekomen rapporteringstolerantie.

Bijlage - Controleverschillen

Overzicht van ongecorrigeerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen

Het hieronder opgenomen overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het dagelijks bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het dagelijks bestuur besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het dagelijks bestuur moeten worden gecorrigeerd. Echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het dagelijks bestuur om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten (totaal getrouwheid en rechtmatigheid) ad € 0 en onzekerheden ter hoogte van € 0 zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk € 175.000 en € 525.000.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:

- het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- het effect op significante toelichtingen, individuele items, sub totaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe.

Ongecorrigeerde verschillen

Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €/verwijzing naar regelgeving	Referentie in dit verslag
-		
Totaal getrouwheidsfouten:	-	
-		
Totaal rechtmatigheidsfouten:	-	

